

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 petitsor egyszeri hirdetése
 15 f. Közlemények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

Szerkesztőség és
 kiadóhivatal ::
Kösch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.** □□

Az eltörölt kasztok.

Tenyerem önkéntelenül tapsra csattan össze, amint olvasom, hogy *Li-Yuan-Hung*, a kínai köztársaság új elnöke elhatározta a kasztok és rangok eltörlését. Ő maga egyszerű palotába költözik, a hajdani császárok palotáit pedig múzeumnak rendezi be. Ujjongva üdvözöl a szívem, szabadszellemtől kínai embertestvér! Bemutatkozásnak gyönyörű volt tőled! Több mint gyönyörű: — mesészerű! Ha csak annyi bátorsággal leptél volna is meg, hogy egy túskegallyat, mely a történelem-előtti időkől fogva keresztbe feküdt az úton, feltartóztatta a haladást millió meg millió járókelőnek, de egyben se volt annyi emberség, hogy félrevesse az útból, és te meg merted volna tenni, — akkor is megérdemelnéd, hogy bátor, talpraesett férfinak nevezzünk. De te többet mertél ennél! Te hadat üzentél az évezredek alatt megkövesedett előítéletnek, s mint egykor Jósua Jerikó erődei előtt, — megfuvatod az újjászületett idők harsongását, hogy omoljanak le a szabad légtől eltöltött válaszfalak! Ha a bevehetetlen kínai falak pántját szétvetette a közöttük megrekedt levegő feszítése, akkor repüljön légből a kasztok, az örökös rang-

osztályok elévülhetetlenek vélt tiltó gátja is! Te, az Ég-fia címmel büszkélkedő kínai császárok utóda, magad mégy elől vezető példával, trónod bálvány-talpáról leszállsz a nép közé, a «felséges uralkodók» ös-palotáját pedig berendezed — régiséggyűjteménynek.

Mesébeillő lépés; hozsánna neked érte! Ég-fia voltál és leszálltál a földre. De vajjon — Emberré is leszel-e, nemes *Li-Yuan-Hung*?! Azzal, hogy egyszerű palotába költözöl, nem bizonyítod még, hogy a szivekben is otthon vagy-e? Látod, *Priszkosz Rhetor*, a *Homerosz* zengő nyelvén bizta emlékezetünk szárnyára, hogy a világ ura egyszerű fapalotában lakott a *Tisza-széli rónán* és látod, az az egyszerű fejedelem felgyújtott országok lángjaival égette be az emlékezetbe, hogy ő: *Isten ostora!* Azért, hogy egyszerű palotába teszed át udvarodat, te is lehetsz még népek zsarnoka. De ügye, te nem akarsz az lenni? Hiszen ha zsarnokoskodni akarnál, akkor nem törted volna szét a kasztok korlátjait. Ha nem zsarnokoskodni akarsz, akkor mire törekszel? Ügye arra, hogy befészkeld magad népeid szívébe, szeretetébe.

Li-Yuan-Hung, én nem ösmerem eléggé viszonyaidat, annyit tudok rólad, hogy

ura vagy egy 400 millió főből álló nemzetnek és hogy a néped jó nép, mert megáldotta Teremtője az alázatosság és munkaszeretet lelkével.

Ember-testvérem, *Li-Yuan-Hung*! te most megörvendeztetted ezt az óriási emberrajt, tedd már egyúttal boldoggá is! Látod, volt már az Égnek egy fia, aki testet öltött, Emberré lett, az megmutatta, melyik úton kell az emberiséget boldogsághoz vezetni; te is az Ég-fia vagy (a ti hitetek szerint), kövesd hát az Égnek amaz Emberré lett fiát, vezesd a népedet azon az úton, amelyen ő elindult, vezesd a boldogság felé. Egyenes út az nagyon, csak járni nehéz rajta! A Békesség útja az! Te már rálépsz, mikor a kasztokat eltörlöd, jó *Li-Yuan-Hung*, eredj rajta tovább is. Töröld el a kasztoknak a korlátait is, melyeket az emberi szivek közé feszített az érdekellentét. Tanítsd meg néped arra, hogy ki-ki érje be azzal, amit a keze munkájával szerez; hogy csak a becsületes igyekezeten lehet istenáldás. Ha ezt a tudatot építed oda az eltörölt kasztok helyére, akkor hidd el, *Li-Yuan-Hung*, boldog lesz a néped. Tanítsd meg őket a mi példánkból. Beszélj el neki, hogy messze napnyugaton egy dúsgazdag nép

TÁRCA.

Ravaruszkai emlékeimből.

Irta: behárfalvi Urbán István.

A tavaszi orosz offenzíva hevessége eszembe juttatta a hadjárat kezdetének véres eseményeit. Eszmetársítás útján föléledt emlékezetemben a mese is, melyet bizonyos lengyel aggastyántól hallottam a Ravaruszka nevéhez fűződő nehéz napok idején.

Szeretetremlő embernek ismertem az öreg; rendkívül szimpatikusnak találtam ezt a Matuzsálemet.

A szabályos homlok alatt ülő tiszta és élénk szempár lelkének megalkuvást nem ismerő energiáját sugározta ki. Minden tekintetével elárulta, hogy életének minden körülményei közt kész és elszánt egész lényét is odadobni a mérleg serpenyőjébe és feláldozni csak azért, hogy az igazság ne nyomorogjon, hanem napként tündököljön és sötét fekete árnyat vessen arra, ki a hazugság ördögi masszája mögé rejtőzik, hogy agyonnyomja vele társait.

Alázatos volt, de önérzetes, miért is utálattal bélyegezte meg a gyáva és hitvány lelkekre valló talpnyalást. Előjáróiról a legnagyobb tisztelettel nyilatkozott, de nagy hullámokat vert lelkében, ha látta, hogy míg a lakájerejny parádézik, addig a szokimondó férfias önérzet szerény helyéről is leszorul és elfeledve hátul kullog.

Mértéken felül segítette a szegényeket, a nyomorultakat — bár visszaéltek vele — és a gyalázat bélyegét sütötte a szamar politikájára, hogy még ő is egyet rugott a döglött oroszlánon.

Fehér holló ez az aggastyán ebben a korban, melyben mások romjain emelkedik és orgiákat ül a mértéktelen egoizmus. Szívén viselte hazája sorsát és lelkéből, nemes érzelmeinek mélyeséges tengeréből drága gyöngyöket lehetett volna napfényre hozni, ha a riadó el nem választott volna minket egymástól.

De ha kevés is az, amit lelkéből kibányásztam, annál féltékenyebben őrzöm azt a keveset, mit oly mohó élvezettel szívtam magamba, miközben a következő mesét mondotta:

Idegen akolba lopózott néhány kecske és

egyre nyalták a sót anélkül, hogy bárki is megfenyítette volna őket.

A bárány meg volt ugyan arról győződve, hogy «A vén kecske is megnyalja a sót» közmondás nem üres szavak halmaza, hanem egy igazság köntöse, de azért kollegiálisból hallgatott.

Minek ártsam magamat a más dolgába, gondolta és szó nélkül járt ki a kertbe füvet legelni.

Egy irigy kecske azonban gyanakodott a bárányra távolléte miatt. Perlekedő szarkát küldött utána, hogy tetten érje a bárányt.

Felsült a perlekedő szarka is, az irigy kecske is: nem találták a bárányt ott, ahova vérszomjas tigrisként rontottak be, hogy tetten érve lefűleljék.

Egy napon azonban legalább is csoda történt... Amint a kecske kint jár a kertben, síró hangokat hall: Fán születtem. Gömbölyű voltam és kacérkodtam a felkelő nappal. Arany ruhácskát viseltem; telve voltam drága nedűvel. De jött a bárány: letépett a fáról, kettétört, kifacsarta drága nedűmet, bepizskolta arany ruhácskámat és most sárban fekszem.

**FÜSZERÁRÚK, CSEMEGÉK, CUKOR-
 KÁK □ □ LEGJOBB MINŐSÉGBEN**

KLEIN JENŐNÉL

ius 9.

t.

a f. év

e

ra való

adások

3. Az

ügyelő-

tósága.

Teher

1,000 —

1,000 —

1,430 —

1,451 54

1,113 —

1,984 79

1,000 —

1,550 80

Övetel

1,119 81

1,771 59

1,150 97

1,530 13

33,042 37

ett:

at,

öt

egben.

göny-

14-50.

KSZ

i-Ostrau.

domásul

emű

nkát

VILMOS

ányos és fa-

es-utca 3.sz.

nem birt elteni kincseivel, irigyelte, hogy más nemzet munkáján is áldás sarjadzik és nem nyugodott addig, míg új özönt nem zúdított a földre, — bíbor vértengerből... Li-Yuan-Hung, az eltörölt kaszatok helyébe azt a tilalmat építsd bele népedbe, hogy ő sohase legyen ilyen. Akkor lesz igazán Ég-alatti Birodalom a tied, s akkor válik a te nemzedet Égnek fiává.

Világosságnak Gyermeke! a békés boldogulásra tanítsd meg népedet, akkor mi, nyugat szülőttei, elzarándoklunk hozzád, elvisszük neked legdrágább kincsünket: a lelkünk hódolatát, a szívünk szeretetét és nagyon boldogok leszünk, hogy megmutattad nekünk az örök Béke földjét.

De vajjon: meg tudod-e majd mutatni!?!
Eperjes, 1916. július.

Hegyaljai Kiss Géza.

Régi harangok.

Nem régen hoztuk szóba, mennyire üdvös volna felhívni a főtiszt. lelkészeket, hogy a gondjaira bízott templomok és haranglábak harangjainak főiratait lehetőleg híven jegyezzék le. Meg vagyunk győződve, hogy így nem egy régi, ismeretlen harang kerül napfényre.

A lelkészek útmutatásával és közreműködésével már több értékes harangunk lett így ismeretessé. Így szaporodnak az adatok is hazai harangöntésünk történetéhez. Ekkép tűnt ki a legújabbban, hogy Kurimán is jó régi harangok vannak. Madár János plébános és dr. Janicsek József közös leolvasása szerint rajtuk — fokozatosan a legnagyobb harangtól kezdve — a következő köriratok találhatóak:

1. Az ékítő vonalakkal díszített formás cherubfejés öv alatt: GOSS MICH IOHANN MICHAEL SCHNEIDER IN CASCHAV ANNO 1696.

2. TE ZVON ANTONI ORA PRO N BIS 1660. (e harang a szívütésektől legjobban ki-koptatva).

— Megállj, bárány, kezembe estél! — szólt a kecske.

— Hazug... hazug... hazug — brekegték a békák a megbotránkozás hangján. De mindig a kecske adta a refrént:

— Megállj, bárány, kezembe estél! Megállj, bárány, kezembe estél!

Amint így ment, mendegélt, az égbetörő hegyek alján kristályvízű patakhoz ért. Bárány furdott a mennyei patakban.

A kecske palástolta haragját és kedvességgel szólította meg őt:

— Mi baj ért, bárány testvér?

— Hadd csak — válaszolt a bárány és megvetőleg legyintett.

— De mégis.

— Hát sárba estem, no.

— Már hogy lehettél oly ügyetlen? — firtatta tovább.

— Pedig vigyáztam.

— Mire?

— Hogy a lábaimhoz simuló virágokban kárt ne tegyek egy goromba lépéssel.

— S végre mégis?

— Mégis.

— Ráléptél a szép, illatos virágra s szétzállott a kelyhe, fehér szirmai, ugyebár?

— Dehogyan is. Rég elszáradtak szirmai.

— Hát mi történt?

— Semmi. Csak sárba estem, aztán fölkeltem és hátranéztem.

3. INHONOREMDEIFVDITMEMATHIAS VLRICH IN EPERIES (évszám nincs, de két-ségkívül a tizenhetedik századból való).

4. FVDIT ME PRO ECCLESIA CVRMIENSI 1766.

Az eperjesi kálváriai templom harangjainak feliratai:

1. A baloldali torony kisebbik harangján: ME NOBILIS DANTONII ROLL PIETAS IN HVTTA AD MD. GLORIAM EXITAVIT ANNO MDCCLII¹ IOAN LCEHERER² FVDIT ME EPERIESSINI.

2. A baloldali torony nagyobbik harangján: IGNATIVS. A : MD : C : ET IN H. S. IOANIS EVAN : CVRAVIT FVNDI A : R : D : TOR-NERR : L : CI : EPE : PAROCHVS A : M : D : CC : LXXIV³ VRBES CONTEMNO TECVM. M. I. CHRIST. VRGES VT DOCEAM TE PIE CHRISTE SEQVI.

3. A jobboldali torony harangján: FVSA EPERIESINI PER PAVL SCHMITZ ET FRANC LECHERER A : 1824. FVSA SVM MATERIAM SVPPEDITANTE PERVETVSTO ANNO 1544. INSIGNITO ET RECENTER EX VALLATO CITIS EX HV MATO TORMENTO. A felirat szerint ágyúból öntötték. A három közül ez a legnagyobb harang.

Dr. Janicsek József.

¹Vagyis: 1752-ben. ²Nyilván: Lecherer. ³Vagyis: 1774-ben.

Vásároljunk gabonát!

Faragó József kir. tanácsos, Eperjes szab. kir. város polgármestere július 6-ikán, 3773. sz. alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

A liszt- és gabonavásárlás szabályozása az 1916/17. évben.

Az 1750—1916. M. E. sz. kormányrendeletet s a 2117—1916. sz. belügymin. rendeletet a következőkben ismertetem a közönséggel:

A termelők jogai és kötelességei.

1. A termelőnek joga van terméséből annyit megtartani, amennyire neki a saját háztartásában és gazdaságában 1917. augusztus 15-ikéig szüksége lesz. Háztartási célokra búzából, rozsból és árpából együttvéve személyenként és havon-

ként 18 kg., összesen tehát személyenként 216 kg.; gazdasági célokra (vetőmag, ló- és tehéntartás, sertéshizlalás, baromfietetés stb.) pedig annyi tartható vissza, amennyit a termés bejelentése alkalmával én megállapítani fogok.

2. A termelőnek joga van terméséből az általam kiadandó vásárlási igazolvány ellenében 1916. október hó 15-ikéig annyit eladni, amennyi a vásárlási igazolványon fel van tüntetve.

3. A termelőnek joga van az esetre, ha a saját termése a házi és gazdasági (vetőmag, ló- és tehéntartás, sertéshizlalás, baromfietetés stb.) szükségletét nem fedezné, az 1. pont szerint megállapítandó hiányt az általam kiállítandó vásárlási igazolvány alapján más termelőtől közvetlenül megvásárolni. A házisükségletre búzát, rozst és árpát, a gazdasági szükségletre pedig búzát csak Eperjesen, illetve Sáros megye területén lehet vásárolni; a gazdasági szükségletre vásárolni kívánt rozst, árpát, kölest és zabot azonban az ország egész területén. Az a legkisebb mennyiség, amelyre vásárlási igazolvány kiadható, házisükségletre 100 kg., gazdasági szükségletre 500 kg. A házisükségletre búzát, rozst és árpát, a gazdasági szükségletre pedig búzát csak Eperjes, illetve Sáros megye területén lehet vásárolni, a gazdasági szükségletre vásárolni kívánt rozst, árpát, kölest és zabot azonban az ország egész területén.

4. A termelő köteles egész termését nálam 1916. október 20-ikáig pontosan bejelenteni, amely bejelentésnek tartalmaznia kell azt is, hogy az egész termésből mennyit tart meg saját házi és gazdasági szükségletére s mennyit adott el vásárlási igazolványok alapján.

5. A termelő köteles a vevőktől a vásárlási igazolványt átvenni és megőrizni. A vásárlási igazolvány alapján sem többet, sem kevesebbet, mint amennyi azon van, kiszolgáltatni nem szabad.

6. A termelő köteles termésének azt a részét, amelyet a saját szükségletére megtartott és vásárlási igazolvány alapján eladott mennyiségén felül még megmarad, a Haditerménynek megvétele felajánlani. A termelő úgy a saját, mint a 3-ik pont szerint vásárolt gabonáját csak a helyettes-polgármester által kiállított őrlési tanúsítvánnyal őrlésként meg. A malom az őrlést csak természetben adott vám ellenében teljesítheti. A malom

— És fájt a szíved, hogy beszennyezted egy virág tiszta kelyhét, fehérségét, ugyebár?

— Dehogyan is.

— Hát miért vagy oly ingerült? Mondd, testvér.

— Rendkívül bosszant.

— Mi?

— Ami botlásomat okozta.

— Ügyetlenséged?

— Az is.

— Hát még?

— Amit láttam, mikor hátranéztem.

— S mit láttál?

— Azt, amin megcsúsztam.

— Mi volt az?

— Elhasznált és

— Rothadó rongyok?

— Dehogyan is.

— Hát?

— Kifacsart citromok.

— Te ostoba, ezekbe ugyan kár volt belebotlani. Az ilyesmit félrerúgni szokás?

— Nem vettem észre, hogy mi gurul hozzám.

Szemeim csak reményzöld füveket és mosolyogva bókoló virágokat láttam, melyek paradicsomot ígértek.

— Szépen!... Rövidlátó voltál, pajtás, rövidlátó!

— Lehet.

Lehet — lehet — lehet, visszhangozták az erdős hegyek zöld szőnyeggel borított oldalai...

Az áskálódó és irigy kecske másnap magá-

hoz vette a perlekedő szarkát cicerónak és e hamis vád alapján titokban panaszt emelt a pásztornál a bárány ellen, hogy letépte a fölkelő nappal kacérkodó citromot és bepiszkolta arany ruhácskáját...

Aztán a ciceró vette át a szót és összecsergött tücsköt-bogarat a bárány fejére, amihez a kecske a végén méltóságosan megrázta szakállát és egy hosszú áment mekegett széles mosollyal.

De a pásztor sem esett ám a feje lágýára, hogy rögtön felüljön a szarka uramék csörgésének.

— De, fiaim, az lehetetlen, — szólal meg a pásztor — hogy a bárány letépte volna a fáról a citromot. A bárány ezt nem érheti el, akár-hogy is folya érte a nyála, hacsak a citrom maga nem ereszkedik le a fáról és a maga akaratából nem esik a bárány ölébe.

Kecske komáké majd leroskadtak ez igazság roppant súlya alatt. A szarka a kecskére, a kecske a szarkára vet egy-egy szánalmas tekintetet.

Az egyik csörög: inkább a sónál maradtunk volna; a másik mekeg: mert dadogó ciceróra bíztam az ügyet, de szóhoz jutni egyikük sem tud. Egymást szidják és szánalmasan néznek egymásra.

E kritikus pillanatban elvakkantja magát a pásztor oldala mellett a kis puli;

— Hát, tisztolt gazd' uram!

— Halljuk! Halljuk!

— Hát bűnös a bárány! Bűnös biz', ha mondom. Én mondom, érte gazd' uram? Én

nem birt eltelni kincseivel, irigyelte, hogy más nemzet munkáján is áldás sarjadzik és nem nyugodott addig, míg új özönt nem zúdított a földre, — bíbor vértengerből... Li-Yuan-Hung, az eltörölt kaszatok helyébe azt a tilalmat építsd bele népedbe, hogy ő sohase legyen ilyen. Akkor lesz igazán Ég-alatti Birodalom a tied, s akkor válik a te nemzeted Égnek fiává.

Világosságnak Gyermeke! a békés boldogulásra tanítsd meg népedet, akkor mi, nyugat szülöttei, elzarándoklunk hozzád, elvisszük neked legdrágább kincsünket: a lelkünk hódolatát, a szívünk szeretetét és nagyon boldogok leszünk, hogy megmutattad nekünk az örök Béke földjét.

De vajjon: meg tudod-e majd mutatni!?!

Eperjes, 1916. július.

Hegyaljai Kiss Géza.

Régi harangok.

Nem régen hoztuk szóba, mennyire üdvös volna felhívni a főtiszt. lelkészeket, hogy a gondjaikra bízott templomok és haranglábak harangjainak feliratait lehetőleg híven jegyezzék le. Meg vagyunk győződve, hogy így nem egy régi, ismeretlen harang kerül napfényre.

A lelkészek útmutatásával és közreműködésével már több értékes harangunk lett így ismeretessé. Így szaporodnak az adatok is hazai harangöntésünk történetéhez. Ekkép tűnt ki a legújabbban, hogy Kurimán is jó régi harangok vannak. Madár János plébános és dr. Janicsék József közös leolvasása szerint rajtuk — fokozatosan a legnagyobb harangtól kezdve — a következő köriratok találhatóak:

1. Az ékítő vonalakkal díszített formás cherubfejes öv alatt: GOSS MICH IOHANN MICHAEL SCHNEIDER IN CASHAV ANNO 1696.

2. TE ZVON ANTONI ORA PRO N BIS 1660. (e harang a szívütésektől legjobban kikapottva).

— Megállj, bárány, kezembe estél! — szólt a kecske.

— Hazug... hazug... hazug — brekegtek a békák a megbotránkozás hangján. De mindig a kecske adta a refrént:

— Megállj, bárány, kezembe estél! Megállj, bárány, kezembe estél!

Amint így ment, mendegélt, az égbetörő hegyek alján kristályvízű patakhoz ért. Bárány fürdött a mennyei patakban.

A kecske palástolta haragját és kedvességgel szólította meg őt:

— Mi baj ért, bárány testvér?

— Hadd csak — válaszolt a bárány és megvetőleg legyintett.

— De mégis.

— Hát sárba estem, no.

— Már hogy lehettél oly ügyetlen? — firtatta tovább.

— Pedig vigyáztam.

— Mire?

— Hogy a lábaimhoz simuló virágokban kárt ne tegyek egy gromba lépéssel.

— S végre mégis?

— Mégis.

— Ráléptél a szép, illatos virágra s szét szállott a kelyhe, fehér szirmai, ugyebár?

— Dehogyan is. Rég elszáradtak szirmai.

— Hát mi történt?

— Semmi. Csak sárba estem, aztán fölkeltem és hátranéztem.

3 INHONOREMDEIFVDITMEMATHIAS VLRICH IN EPERIES (évszám nincs, de két-ségkívül a tizenhetedik századból való).

4 FVDIT ME PRO ECCLESIA CVRI-MIENSI 1766.

Az eperjesi kálváriai templom harangjainak feliratai:

1. A baloldali torony kisebbik harangján: ME NOBILIS DANTONII ROLL PIETAS IN HVTTA AD MD. GLORIAM EXITAVIT ANNO MDCCLII¹ IOAN LCEHERER² FVDIT ME EPERIENSI.

2. A baloldali torony nagyobbik harangján: IGNATIVS. A : MD : C : ET IN H. S. IOANIS EVAN : CVRAVIT FVNDI A : R : D : TOR-NERR : L : CI : EPE : PAROCHVS A : M : D : CC : LXXIV³ VRBES CONTEMNO TECVM. M. I. CHRIST. VRGES VT DOCEAM TE PIE CHRISTE SEQVI.

3. A jobboldali torony harangján: FVSA EPERIESINI PERPAVL SCHMITZ ET FRANC LECHERER A : 1824. FVSA SVM MATERIAM SVPPEDITANTE PERVETVSTO ANNO 1544. INSIGNITO ET RECENTER EX VALLATO CITIS EX HV MATO TORMENTO. A felirat szerint ágyúból öntötték. A három közül ez a legnagyobb harang.

Dr. Janicsék József.

¹Vagyis: 1752-ben. ²Nyilván: Lecherer. ³Vagyis: 1774-ben.

Vásároljunk gabonát!

Faragó József kir. tanácsos, Eperjes szab. kir. város polgármestere július 6-ikán, 3773. sz. alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

A liszt- és gabonavásárlás szabályozása az 1916/17. évben.

Az 1750—1916. M. E. sz. kormányrendelet és a 2117—1916. sz. belügymin. rendeletet a következőkben ismertetem a közönséggel:

A termelők jogai és kötelességei.

1. A termelőnek joga van terméséből annyit megtartani, amennyire neki a saját háztartásában és gazdaságában 1917. augusztus 15-ikéig szüksége lesz. Háztartási célokra búzából, rozsból és árpából együttvéve személyenként és havon-

ként 18 kg, összesen tehát személyenként 216 kg.; gazdasági célokra (vetőmag, ló- és tehéntartás, sertéshizlalás, baromfietetés stb.) pedig annyi tartható vissza, amennyit a termés bejelentése alkalmával én megállapítani fogok.

2. A termelőnek joga van terméséből az általam kiadandó vásárlási igazolvány ellenében 1916. október hó 15-ikéig annyit eladni, amennyi a vásárlási igazolványon fel van tüntetve.

3. A termelőnek joga van az esetre, ha a saját termése a házi és gazdasági (vetőmag, ló- és tehéntartás, sertéshizlalás, baromfietetés stb.) szükségletét nem fedezné, az 1. pont szerint megállapítandó hiányt az általam kiállítandó vásárlási igazolvány alapján más termelőtől közvetlenül megvásárolni. A házisükségletre búzát, rozst és árpát, a gazdasági szükségletre pedig búzát csak Eperjesen, illetve Sáros megye területén lehet vásárolni; a gazdasági szükségletre vásárolni kívánt rozst, árpát, kölest és zabot azonban az ország egész területén. Az a legkisebb mennyiség, amelyre vásárlási igazolvány kiadható, házisükségletre 100 kg, gazdasági szükségletre 500 kg. A házisükségletre búzát, rozst és árpát, a gazdasági szükségletre pedig búzát csak Eperjes, illetve Sáros megye területén lehet vásárolni, a gazdasági szükségletre vásárolni kívánt rozst, árpát, kölest és zabot azonban az ország egész területén.

4. A termelő köteles egész termését nálam 1916. október 20-ikáig pontosan bejelenteni, amely bejelentésnek tartalmaznia kell azt is, hogy az egész termésből mennyit tart meg saját házi és gazdasági szükségletére s mennyit adott el vásárlási igazolványok alapján.

5. A termelő köteles a vevőktől a vásárlási igazolványt átvenni és megőrizni. A vásárlási igazolvány alapján sem többet, sem kevesebbet, mint amennyi azon van, kiszolgáltatni nem szabad.

6. A termelő köteles termésének azt a részét, amelyet a saját szükségletére megtartott és vásárlási igazolvány alapján eladott mennyiségén felül még megmarad, a Haditerménynek megvételre felajánlani. A termelő úgy a saját, mint a 3-ik pont szerint vásárolt gabonáját csak a helyettes-polgármester által kiállított örlési tanúsítvánnyal őrléskor meg. A malom az örlést csak természetben adott vám ellenében teljesítheti. A malom

— És fáj a szíved, hogy beszennyezed egy virág tiszta kelyhét, fehérségét, ugyebár?

— Dehogyan is.

— Hát miért vagy oly ingerült? Mondd, testvér.

— Rendkívül bosszant.

— Mi?

— Ami botlásomat okozta.

— Ügyetlenséged?

— Az is.

— Hát még?

— Amit láttam, mikor hátranéztem.

— S mit láttál?

— Azt, amin megcsúsztam.

— Mi volt az?

— Elhasznált és

— Rothadó rongyok?

— Dehogyan is.

— Hát?

— Kifacsart citromok.

— Te ostoba, ezekben ugyan kár volt belebotlani. Az ilyesmit félrerúgni szokás?

— Nem vettem észre, hogy mi gurul hozzám. Szemeim csak reményzöld füveket és mosolyogva bókáló virágokat láttak, melyek paradicsomot ígértek.

— Szépen!... Rövidlátó voltál, pajtás, rövidlátó!

— Lehet.

Lehet — lehet — lehet, visszhangozták az erdős hegyek zöld szőnyeggel borított oldalai... Az áskálódó és irigy kecske másnap magá-

hoz vette a perlekedő szarkát cicerónak és e hamis vád alapján titokban panaszt emelt a pásztornál a bárány ellen, hogy letépte a fölkelő nappal kacérkodó citromot és bepiszkolta arany ruhácskáját...

Aztán a ciceró vette át a szót és összecsörgött tücsköt-bogarat a bárány fejére, amihez a kecske a végén méltóságosan megrázta szakállát és egy hosszú áment mekegett széles mosollyal.

De a pásztor sem esett ám a feje lágyára, hogy rögtön felüljön a szarka urának csörgésének.

— De, fiaim, az lehetetlen, — szólal meg a pásztor — hogy a bárány letépte volna a fáról a citromot. A bárány ezt nem érheti el, akár-hogy is folya érte a nyála, hacsak a citrom maga nem ereszkedik le a fáról és a maga akaratóból nem esik a bárány ölébe.

Kecske komák majd leroskadtak ez igazság roppant súlya alatt. A szarka a kecskére, a kecske a szarkára vet egy-egy szánalmas tekintetet.

Az egyik csörög: inkább a sónál maradtunk volna; a másik mekeg: mert dadogó ciceróra bíztam az ügyet, de szóhoz jutni egyikük sem tud. Egymást szidják és szánalmasan néznek egymásra.

E kritikus pillanatban elvakkantja magát a pásztor oldala mellett a kis puli;

— Hát, tisztólt gazd' uram!

— Halljuk! Halljuk!

— Hát bűnös a bárány! Bűnös biz', ha mondom. Én mondom, érte gazd' uram? Én

az őrlést csak természetben adott vám ellenében teljesítheti. A malom a gabonáról átvételi elismervényt, az őrléményről pedig elszámolási jegyzéket ad, melyeket az őrlőtő saját igazolására köteles megőrizni.

A fogyasztók jogai és kötelességei.

1. A fogyasztónak joga van az 1916/17. évi házi- gazdasági szükségletét 1916. okt. 15-ikéig az általam kiállítandó vásárlási igazolvány alapján valamely termelőtől közvetlenül megvásárolni. Háztartási célokra búzából, rozsból és árpából együttvéve, személyenként és havonként nehéz testi munkával foglalkozók 13 kg.-ot, mások pedig 10 kg.-ot, egész évre tehát 156 kg.-ot, illetve 120 kg.-ot, gazdasági (ló- és tehéntartás, sertéshizlalás, baromfietetés stb.) célokra pedig annyi búzát, rozst, árpát, kölest és zabot szabad vásárolni, amennyit a vásárlási igazolvány kiállítása alkalmával én megállapítok. Az a legkisebb mennyiség, amelyre vásárlási igazolvány kiadható, házi-szükségletre 100 kg., gazdasági szükségletre 500 kg. A házi-szükségletre búzát, rozst és árpát, a gazdasági szükségletre pedig búzát csak Eperjes, illetve Sáros megye területén lehet vásárolni, a gazdasági szükségletre vásárolni kívánt rozst, árpát, kölest és zabot azonban az ország egész területén.

2. A fogyasztónak joga van a hatósági ellátás igénybevételére is, tehát arra, hogy egész évi szükségletét az általam megállapítandó, de az eddigi gyakorlatoknak mindenben megfelelő módokat mellett a kereskedőknél, illetve pékek-nél esetről esetre szerezhesse be. A gazdasági szükségletre (ló- és tehéntartás, sertéshizlalás, baromfietetés stb.) azonban ez esetben is közvetlen vásárlás útján kell gondoskodni.

3. Gabonavásárlás (1. pont) esetén a fogyasztónak kötelessége a vásárlási igazolvány kiállítása végett 1916. október hó 10-ikéig a helyettes-polgármesternél megjelenni s ott egyfelől a háztartáshoz tartozó személyek számát, másfelől a gazdasági szükségletét elfogadható módon igazolni.

4. A fogyasztó köteles a vásárlási igazolványt a termelőnek átadni. A vásárlási igazolványra sem többet, sem kevesebbet nem szabad vásárolni, mint amennyi azon fel van tüntetve. Ha tehát valaki nem tudna annyit vásárolni,

mint amennyit szándékozott, a vásárlási igazolványt 1916. október 10-ikéig annak kicserélése végett a helyettes-polgármesternek kell bemutatni.

5. Az esetben, ha a kiadott vásárlási igazolvány alapján valaki nem vásárolna, köteles az igazolványt 1916. október 15-ikéig a helyettes-polgármesternek visszaadni és kérni azt, hogy a hatósági ellátottak jegyzékébe vételessék föl.

6. A vásárolt gabonát csak a helyettes-polgármester által kiállítandó őrlési tanúsítvánnyal szabad bármely malomban megőrltetni. A malom az őrlést csak természetben adott vám ellenében teljesítheti. A malom a gabonáról átvételi elismervényt, az őrléményről pedig elszámolási jegyzéket ad, melyeket az őrlőtő saját igazolására köteles megőrizni.

7. Hatósági ellátás esetén a fogyasztónak kötelessége a rendőrkapitány előtt 1916. augusztus 15-ikéig megjelenni s ott a háztartáshoz tartozó személyek számát elfogadható módon igazolni. Aki az 1. pont szerint őt megillető mennyiségére vásárlási igazolványt kapott s azt vissza nem szolgáltatja, a hatósági ellátásra való igényét az egész évre elveszti. A vásárlási igazolvány visszadásának utolsó határideje 1916. október 15-ike. Aki azonban kevesebbet vásárol, mint amennyire igénye volna, az a különbözet erejéig igényét szintén bejelentheti. Aki vásárlási igazolványt nem kért és *liszt-szükségletét 1916. augusztus 31-ikéig be nem jelenti*, vagy aki vásárlási igazolványt kapott s azt 1916 október 15-ikéig vissza nem adja, azt ellátottnak tekintem és *az ilyen részére később lisztvásárlásra jogosító igazolványt nem fogok kiadni.*

A malmok jogai és kötelességei.

1. A malmok őrlésre bármit is csak akkor vállalhatnak, ha az őrlőtteni kívánó egyidejűen az általam kiállított őrlési tanúsítványt is bemutatja.

2. A malmok kötelesek az őrlési tanúsítványokat átvenni, megőrizni, azokról jegyzéket vezetni és azokat minden hó 1. és 15-ik napján a Haditermék kirendeltségének megküldeni.

3. A malmok kötelesek az átvett gabonáról jegyzéket vezetni s az őrlőtőnek egy átvételi elismervényt kiállítani. Köteles továbbá az őrlés eredményéről is jegyzéket vezetni s az ennek

megfelelő elszámolási elismervényt az őrlőtőnek kiadni.

E rendelkezések meg nem tartása egyfelől kihágást képez és hat hónapig terjedhető elzárással, továbbá 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtandó, másfelől asszal a következménnyel jár, hogy az illetőről gondoskodás egyáltalán nem történik.

Nagyon kérem ennélfogva a közönséget, méltóztatassanak e rendelkezéseket megtartani, azokat másokkal is ismertetni, mert csak így leszek képes a ránk következő nehéz gazdasági évben a város lakosságának közérdeklődéséről legalább tőrhetően gondoskodni.

A vezetésem alatt levő tisztikar nem sajnál semmi fáradságot, hogy a közönség ellátását a lehetőség szerint jól és a mai nehéz viszonyok között is elviselhetően biztosítsa; de azokkal szemben, akik az idejekorán közhírré tett kéresemnek az adott határidőig bármily okból is nem tesznek eleget, — föltéve, hogy eleget tehetnének, — kénytelen vagyok már most minden felelősséget elhárítani, mert a munkával egyébként is hihetetlenül túlterhelt városi személyzet képtelen arra, hogy egyénenként kérje fel a közönséget a hirdetményemben foglalt bejelentési kötelezettségek teljesítésére.

Védekezés az élelmiszer- uzsorások ellen.

Faragó József kir. tanácsos, polgármesterünk az élelmiszeruzsorások elleni védekezés hatékonyra tétele céljából falragaszokon hívja fel a közönséget a közreműködésre.

„Tudomásomra jutott — úgymond —, hogy egyes *lelküismeretlen kereskedők*, amikor valamely élelmicikk, például cukor, árpakása, kávé, liszt stb. — hacsak néhány napig is — nem minden üzletben kapható, erre az időre aránytalanul nagy árat s mindenestre többet kérnek azokért, mint amennyit a hatóság megállapított.

A közönségnek ilyen kizsárolását én megengedhetők nem tartom s a vásárló közönség támogatását kérem arra, hogy *az eperjesi kereskedőknek az általam már több ízben hangsúlyozott jó hírnevét veszélyeztető ilyen lelküismeretlen*

mondom, hogy bűnös az ebadta! — köpködik, prüszköl a simára fésült, de valójában bozontos kis puli ökelme.

— Hogy értsem? — kérdi a pásztor nyugalmommal.

— Úgy, hogy vesznie kell, mert bűnös. Nem bírok vele. Túlmerész. Szövetkezik az oroszlánokkal.

— Tyűh! az argyélusát neki, hisz' ennek, ha ütni kell, több esze van, mint mindkettőnk cilinderében együttvéve, súgta a szarka a kecske fülébe.

— Ámen, mekegte halkan a lefőzött kecske.

— Szövetkezik? — kérdi a pásztor, mintha nem tudna róla.

— Hát úgy értem, gazd' uram, hogy... hogy, izé, no —

Itt megpihen, a publikum köhög, de hamar zsebébe nyúl, kihúzza egy írást és olvasva folytatja:

— ... hogy az oroszlánok kegyeibe van ajánlva. Nem bírok vele, ha mondom. Vesznie kell, mert nem bírok vele...

— De, kutyuskám, hisz' ez nem bűn.

— De. — Az oroszlán erős, igen erős S a puli? Mi a puli egy oroszlánnal szemben?

És az oroszlánok önállóságra segítik a bárányt. Ezt pedig nem akarja sem a kecske, sem a szarka, sem a puli, sem gazd' uram.

— De, puli kutyám, csendesedj, mert hiszen ez a természet rendje.

— Igen? ez a természet rendje? És ha a gazd' uram élete kockán forog, hát ez is a természet rendje?

— Tyűh! a mennydörgőrázta! Majdnem hogy elfelejtettük, csörögte megkönnyebbülten a szarka. Ihol ni, itt a protokollum, hogy az egész citromcsorda állítja, hogy igenis veszélyben van a pásztor élete.

— Nevetséges — szólalt meg a pásztor mosolygó ábrázattal, miután végigfutott a sorokon.

— Jól van, pásztor uram — mekegett könynyezve a kecske; — én életemet is adom érte. De ne feledd, hogy egy ártatlan citrom nem tudna ennyit összehazudni. És magam is azt tartom, amit a puli ökelme oly elmésen jegyzett meg, hogy bizony nem kívánatos, hogy a bárány az oroszlánok pártfogásában maradjon.

— De hiszen a szarka nem egy citromot említ, hanem egész citromcsordáról van szó, mely ellene vall.

— Csorda bizony! Egész csorda! — vágott szavába győzelemittasan a szarka.

— Már pedig a csordában akad gonosz is, mely, mint a rothadt alma, a többit is meg rontja; mely valami bosszúból a többieket is kioktatja, hogy mit kell vallaniok, hazudniok, hogy szegény bárányomat eltegyék láb alól, így józanította ki a pásztor a szavába vágó szarkát — és «kegyesen» elbocsátotta őket.

— Rosszul megy az üzlet — csörögte a szarka, mikor kiértek.

— De mégsem túrrjuk, hogy az oroszlánok segítsék a bárányt. Oktassuk ki a citromot és hozzuk el őt magát is, szólott haraggal a kecske.

A pásztor főbizalmasa, a szemüveges galamb

és a főajtónálló, hallván e szavakat, fejüket csóválták és megütözve konstatálták:

— De gonosz teremtés lehet mind a kettő. Másnap ott volt a kifacsart citrom is.

— Nos mi jót hoztatok?

— Semmi jót — pattan föl sértődötten a citrom. — Mind igaz, amit a kecske komáék tegnap a bárány ellen vallottak. Igaz. Punktum. Igaz. Mint ahogy igaz is, hogy oda az én egyetlen kincsem, drága arany ruhácskám.

De kardos kis aprójószág ez a semmi, gondolta a pásztor és majdnem hogy kiröpítette a szemtelent, de megessvén a szíve az ő szegénységén, imígyen szólalt meg:

— Szegény. Látom rólad, hogy nagyon szennyes lehet a te arany ruhácskád. De vajjon az én bárányom okozta-e azt?...

Elgondolkozik.

...Mégis csak igaznak kell lennie. Mert a kecske? — régi barátom, ki mindig simulékony volt; bár lefelé goromba. A puli? — a kopasz puli régi cseléd a házban, még a jó atyám idejéből, ki szintén egy oroszlán ajánlására vette őt magához mint kölyköt. A szarka? — a kecske komával jött és vele együtt támadja a bárányt. Még protokollumot is hozott életem védelmére. Csak derék jószág lehet. A citrom? — hm, a citrom... csak a vak nem látja, hogy szennyes egyetlen kincse, arany ruhácskája... Bűnös tehát a bárány, bűnös!

— Ha nem volna bűnös, nem adtuk volna

ussorásokkal szemben a büntetőtörvénykönyv teljes szigorával járassunk el.

Ha hiányzik belőlük az erkölcsi érzés, amely nélkül pedig, különösen e nehéz időkben tisztességes kereskedelem el nem képzelhető, ám érezzék a büntetőtörvény sújtó kezét, mert ezek semmi kiméletet nem érdemelnek.

Felkérem entélfogva a vásárló közönséget, hogy minden visszaéléstől névaláírással és a lakás megjelölésével ellátott értesítést szíveskedjék a rendőrkapitánynak küldeni, mert a névtelen levelek alapján nem tehet a hatóság semmit.

A bejelentések részére, amelyeket a rendőrkapitány bizalmas iratokként fog kezelni, a városháza kapujában külön gyűjtőláda lesz.

A rendőrkapitány minden bejelentést meg fog vizsgálni és az eredményről a bejelentőt értesíteni fogja.

Midőn hangsúlyozom, hogy véleményem szerint néhány példás büntetés gyökerében fogja kiirtani a visszaélések csíráját, újból kérem a vásárló közönség támogatását.

SÁROS FÖLDJE 1914-1915.

címen már kikerült a sajtóból lapunk felelős szerkesztőjének, *Dvortsák Győző*-nek tollából a sárosi orosz betörés története a vármegye etnografiai s topografiai ismertetésével — könyvalakban, egy térképmelléklettel, amely az oroszok által megszállott községeket külön tünteti fel.

Ára 1 kor. 80 fill.,
vidékre küldve
1 kor. 90 fill.,
melybe a portó is
bele van számítva.

Kapható: Kósch Árpád papir- s írószerkereskedésében és a Stehr-féle könyvkereskedésben.

HIREK.

Hatvanheteseink

nowipoczejawi fegyvertényétől még hangos az ország. Csodálat s hála övezi a sárosi hősokeket, akik nagyot, emberfelettit, fenségeset műveltek,

öt kezidbe — rebegte a Lucifer had és kezét csókolt hálája jeléül.

— Bűnös. És lakolni fog érte a nyomorult! Egy heti magánybavonulásra ítélem.

— Szent Isten! Kevés! mert akkor az orosz-lánok keresztülviszik önállóságát. Egy évi visszavonulásra ítélandó.

— Elég egy hét is — válaszolt csillapodva a pásztor. Elég. És azonkívül akadályt gördíték a kilátásba helyezett önállósága elé.

Így már megnyugodott a kecske.

A bárány mit sem tudva az ítéletről, a pásztorhoz járult és kifejezte előtte vágyainak netovábbját: az önállóságot.

— Jól van, báránykám, ha rosszul érzed magadat jelen helyzetemben, nem állok boldogságod útjába. Szívesen foglak látni...

Az irigy kecske azonban nem tudta eltitkolni kárörömét és eljárt a szája. Kilocsogta a perlekedő szarkával együtt, hogy a báránynak füstbe mentek összes tervei, mert bepiszkolta az ártatlan citrom arany ruhácskáját.

A dolog egy napon a bárány fülébe is eljutott.

A bárány elsápad a rettenetes hír hallatára és ajkába harap.

— Rendben lesz minden. Tisztázom a dolgot a pásztor előtt — szól és, mintha megmozdult volna a lábai alatt a föld, szédülve kitémolyog az akolból.

Bim-bam, bim-bam, szól a vártorony harangja s ő megy — megy és nem is sejti, hogy bol-

mikora a legborzalmasabb pergőtűzet kiállva, az orosz sokszoros hullámú tömegtámadását is visszaverték.

Egy tapodtat sem engedtek.

Faragó József kir. tanácsos, Eperjes sz. kir. város polgármestere sürgönyileg üdvözlte hőseinket.

„A 67. gy.-ezred parancsnokságának, Táborig-posta 107. Határtalan örömmel olvastuk a főhadiszállás tegnap esti jelentésében a mi hős háziezredünk dicsőségének elismerését. Aggódó szeretettel kísérjük a még mindig tartó titáni küzdelem minden mozzanatát s büszkék vagyunk arra, hogy a mi fiaink és testvéreink — az eperjesi és sárosmegyei hősök — újabb és újabb babérral övezik a 67-es ezrednek régi zászlóját. Eperjes város minden polgárának hálás üdvözlését küldöm a nagy győzelem alkalmából e sorokban s kérem a parancsnokságot, kegyeskedjék azt a legénységgel is közölni. *Faragó József*, kir. tan., polgármester.“

Polgármesterünk üdvözlőtávirata jóleső érzéssel töltötte el vitézeinket. Nevükben *Doblitcsky* ezredparancsnok a következő sorokban köszönte meg a polgármester üdvözlését:

„Nagyságos Uram! A cs. és kir. 67. sz. gyalogezred tisztikara és legénysége meghatározott örömmel vesz tudomást Eperjes sz. kir. város közönségének Nagyságod útján tolmácsolt üdvözléséről azon alkalomból, amidőn a hadsereg főparancsnokság dicsérőleg emeli ki az ezred hősie magatartását. Eperjes sz. kir. város háziezrede megtette mindenkor kötelességét, megállta mindenütt a helyét és sikert aratott. A San melletti küzdelmek, a kárpáti harcok, a cebrowi csata végtelen kitartással párosult vitézségről tanúskodó, örökfeljegyzésre méltó haditényei az ezrednek, melyek büszkeséggel tölthetik el a honfitársakat. A közelmúltban ismét alkalma nyílt Eper-

dogságának temetésére harangoznak és hogy ő maga is odatémolyog...

— De mégis!

Megáll s maga elé néz.

... Hát igaz lenne?... Való-e, vagy csak kínos álom, ami körülötte, ami vele történik? Mit is mondtak neki az akolban? Hiszen most is hallja, fülében cseng most is a lesújtó szó:

— *«Tulajdon pásztorod»* ítélte el téged. *«Legelőtársad»*, a kecske és a ti *«kertekben élőködő»* szarka voltak vádlóid. Valami citrom bérelte fel őket. S ők örömmel vállalkoztak a hóhér szerepére bosszúból és irigységből az orosz-lánokkal való barátságod miatt.

— Oh, hihetetlen!... A citrom bérelte fel őket??... Jaj, a citrom!... A citrom... a mosolygó?... a paradicsomot ígérő?... a csábító citrom?... Ah, igen! a danoló, a cirógató, a hízelgő, kezemet csókoló citrom!... Jaj! Oh jaj! megölte boldogságomat az a — rég kifacsart citrom!... S íme, nézzétek, még nekem jó, nekem támad... nyomorultnak, csapodárnak nevez... öklével arculüt... te nyomorult — jaj, jaj!... Ráveti magát...

Eszméltre tér és megtudja, hogy a kifacsart citromon bizony tovább... tovább... tovább csúszott most már az ő vágyainak a netovábbja is...

□□□

jes város és Sárosvármegye hőseinek a beléjük helyezett bizalomnak megfelelni és újabb diadalaikkal fényes haditetteiket kiegészíteni. Midőn az ezrednek minden tagja a Nagyságod szíves megemlékezését köszönettel fogadja és Eperjes városa polgárainak üdvözlését hálásan viszonzozza, azon lesz a jövőben is, hogy szerzett jó hírnevéhez méltón új babérokkal ékesítse és győzelemre vigye zászlaját. Fogadja Nagyságos Uram kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását, Táborig-posta 107., 1916. júl. 6-án, *Doblitcsky* ezredparancsnok.“

Bujanovics Gyula főispánunk minden hétfőn d. e. 10—12 óra között fogad magánfeleket kihallgatáson.

Személyi hír. Dr. *Berzeviczy* Albert v. b. t. t., a M. T. Akadémia elnöke, a napokban berzeviczei birtokára érkezett nyári tartózkodásra.

Kitüntetéssel vizsgáltak az eperjesi jogakadémián az 1915/16. tanév folyamán, még pedig: az I. alapvizsgálaton *Bielek* Miksa László; a II. alapvizsgálaton *Fekete* Sándor, *Osswald* László; az államtudományi államvizsgálaton *Jaross* Gyula. A harmadik alapvizsgálaton és a jogtudományi államvizsgálaton ebben a tanévben kitüntetéses képesítés elő nem fordult.

Kitüntetés. A király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a Ferenc József-rend lovagkeresztjét a katonai érem szalagján adományozta *Gmach* Károly 67. gy.-ezredbeli kapitánynak.

Hősi halál. *Bosits* Miklós, a 34. Vilmos-ezred többszörösen kitüntetett századosa a harctéren hősi halált halt. Családjá a következő gyászjelentést adta ki: „*Bosits* János m. kir. honvéd-ezredes és neje sz. Tölgyessy Róza mint szülők, *Bosits* Károly cs. és kir. 34. gyalogezredbeli kapitány és *Erzsébet* mint testvérek, *Bosits* Gábor ny. kir. kúriai bíró mint nagybátya, öz. nemes *Kiss* Zsigmondné sz. Tölgyessy Paulin mint nagynéni, a maguk, valamint a többi rokon nevében, szomorúsággal telt szívük mély gyászával tudatják drága jó fiuknak, nemes *Bosits* Miklós, I. Vilmos német császár és porosz király nevét viselő 34. gyalogezredbeli, vezérkarhoz beosztott kapitánynak, a h. é. katonai érdemkereszt, a h. ezüst és bronz Signum laudis, valamint a Signum laudis tulajdonosának fájdalmas elvesztését. A háború első napjától megszakítás nélkül a harctéren küzdött. Kötelességteljesítés közben érte utol a hősök végzete. Felejtethetetlen drága Miklósunkat hazahozatjuk, hogy (Sáros m.) karácsonmezei sírboltunkban örök nyugalomra helyezhessük. Az engesztelő szentmise a helybeli sz. Ferenc-rendiek belvárosi templomában július 10-ikén d. e. 11 órakor és Karácsonmezőn fog a Mindenhatónak bemutatni. Budapest, 1916. július 1.“

Jalsovai Falsoviczky Sándor, az eperjesi jogakadémia harmadéves hallgatója, honvédtiszászlós *Lukovicánál*, a román határ mellett 23-éves korában elesett. Bajtársai Czernowitzben temették el.

Városi bolt. Örömmel értesülünk, hogy a polgármester, az ismételt visszaélések gyökeres orvoslása végett, a főbb élelmicikkekre, mint amilyenek a liszt, árpakása, bab, cukor, kávé stb., városi boltot szándékozik létesíteni, mely esetben ezek a cikkek csak a városi boltban lennének kaphatók.

Lakás-áthelyezés. Dr. *Weisz* Jakab eperjesi járásorvos a Fő-utca 37. sz. házból *Róssa-utca* 8. sz. házba költözött.

MAGYAR KISDEDNEVELÉS ÉS NÉPOKTATÁS

SZERKESZTIK:
REMENYIK LAJOS ÉS
WICK GYULA.

A lap szellemi részére
vonatkozó közlemények
Flórián-utca 4. szám alá
küldendők.

KIADÓHIVATAL:
KÖSCH ÁRPÁD könyv-
nyomtató-intézete.

Előfizetési pénzek — isko-
lák és tanítók részére az
Eperjesi Lapokkal együtt
egész évre 7 korona — ide
küldendők.

**A SÁROSVÁRMEGYEI NÉPOKTATÁSI
INTÉZETEK HIVATALOS KÖZLÖNYE.**

.... Az Eperjesi Lapok kéthetenként megjelenő melléklete.

Napló.

Mit dalolnak a gyerekek?

A világháború nemcsak a felnőttek, de a gyermekek gondolat- és érzelmvilágát is átformálta. Kitér ezen átalakulás különösen a daloknál, ahol minden gondolat, minden érzés a háború szolgálatában áll. A békés idők dalai, nótái — a gyermekekénél — a szülőföld, a természet, az állatvilág körül csoportosultak. Ma dehogy is gondolnak ezekre. Őket a háború, a hősi tettek lelkesítik. Egy-egy eseményt azonnal el is játszanak s keresik a hozzávaló dalt és nótát. Az alábbi dal a gorliczei áttörés után kapott lábra; nótája kedves és megkapó. Egy játszó gyermekcsoporttól tanultam meg. Nótája: „Egyszer esik esztendőben karácsony”, némileg változtatott menettel:

A szöveg ez:

Nem szeretnék muszka lenni északon,
Kiváltképen hideg téli évszakon;
Mert Hindenburg a muszkákat fűrészi,
A mazuri hideg vízbe kergeti.

A muszkalik Sárosba is betörték,
Ezért aztán életükkel fizettek,
A Kárpátok fenyevei suttogják:
Úgy hullottak, mint a körte, ha rázzák.

A kassai 9-es hős honvédek,
Keményöklű, vitéz kuruclegények,
Kikergették a muszkákat hazánkból.
Úgy futottak, mint a nyúl az agártól.

Miklós herceg, a muszkák fővezére,
Ijedtében felkapott egy gebéret,
Sajgó háttal megnézte még a határt,
Megtanulta: Ne bántsát muszka a magyart.

Az orosz cár rettentően haragszik,
Hogy hatalma egyrejobban hanyatlak.
Félhatsz is már sápadtarcú orosz cár,
Petrogradban a lámpavas régen vár.

Elméleti pedagógia.

A főtantárgy.

(Vége.)

Jövőre még jobban kell iskoláinkat nevelő intézetekké alakítani; a kategorikus imperativusz nálunk is vonuljon be teljes glóriájában. Ha ez elnevezés Kanttól ered is, az erkölcsiség s a vallás általános emberi, mióta emberek élnek, érezték szükségességét, ünnepies hangulat, megnyugvó s megnyugtató érzet támadt bennük minden morális cselekedet után Mekkora különbség a német Kant s az angol Cant közt, ez képmutatást, hypocrisist jelent!

Kant recipéje szerint a tökéletesség etikai eszméje járja át az egész német népet minden vonatkozásban: tudományban s művészetben, kereskedelem-, ipar- s mezőgazdaságban, rosszabb földje kétszer annyit termel, mint a mi hektárunk.

Az önállóság tökéletesít bármely foglalkozást, nem csoda, ha új háborús eszközöket is találnak fel a mostani háborúban, új tengeralattjárókat periszkóp nélkül, Fokker-léghajókat 200 lóerejűt, gépfegyverekkel felfegyverezve, könnyű, gummit stb. mesterségesen állítanak elő. A stratégiai tudományt a tökéletesség akarják mi-

velni, katonáikat testileg-lelkileg tökéletesen kiképezni; az egyes csatákra tökéletesen, az utolsó gombig előkészülni, nem hamarkodnak el, inkább hosszú előkészülés után rövid háború, mint megfordítva, hevenyészett előkészülés után hosszú s vesztes csata: alaposság = tökéletesség, erkölcsiség. A tökéletesség követel nagy tetterőt, energiát, ellenállhatlan akaraterőt, szorgalmat; a többi etikai idea: jog, méltányosság, jóakarát, mind ugyanazon célpont felé fordulnak, mint a tökéletesség ideája, mind használ a köznek, szolgál az emberiségnek. Jellemző, hogy a jog s méltányosság az ikerszó «recht und billig» is elválaszthatlanul összeköti.

Elméletileg emléztessük Kossuth Lajos definícióját, mi a haza; ez szebb, mint Arndt definíciója: «Wo die Gottes Sonne zuerst schien...», rendezzünk hazafias ünnepélyeket, de hazafias nevelésünkben keressük, amennyire csak lehet, a tett terét is, minden erényt indokolhatunk hazafisággal, minden bűn s hiba hazafiatlan, vétek a köz s a haza ellen, a W. James-féle pragmatizmus, mely a hasznót nézi a gondolkodás terén is, a hazafias nevelésben, azaz a nevelésben általában, — a részlet az egésztől függvényén volna. Elmélet annyi: minden ember a magáé akar lenni, nem másnak a rabszolgája, nem más; minden nemzet is, ha nem a magáé, nem érdemes élnie: a szabadság, melynek küzdelmei teszik a történelmet, adja az egyesnek s a nemzetnek az «én»-jét, csak a haza biztosíthatja testi-lelki énlükét, életet s kulturát.

Könnyű az államot, mint fenntartónkat, jöteveinket bemutatni, kinek nincs önérdeke; amit tesz, csak a mi, e haza fiai számára, a mi érdekünkben, javunkra teszi. Ha a gyerek jár óvóba, iskolába, az állam mindezek fenntartója vagy segélyezője, az állam segélyezi a hitfelekezeteiket s lelkészeiket, befoly vallásos életünkre, törvénykezés = járásbírótság s közigazgatás = jegyzők s szolgabírótság, ő a kezelője, fizeti, hogy jogunkhoz juthassunk, senki se háborgathasson, védi élet- s vagyonszolgálatunkat béke idején is, hát még háborús időben, ő verte vissza az oroszokat a Kárpátoktól. A postát, távirát, telefont ő adja, a vasutat s a közutakat is. Ő szabályozza kereskedelmünket, mit hozhatnak hozzánk be s hogy ilyen országokba kivitelünk legyen, különben mezőgazdaságunk s iparunk lehetetlen volna. Szóval lelki s anyagi jólétünket, megélhetésünket, kényerünket s ennél sokkal többet nyújt nekünk, nyújtotta már elődeinknek, őseinknek. A történelem tanítása komolyan vegye magára, hogy az állam, a haza gondoskodását rólunk, lépésről-lépésre kimutassa, karöltve a dynasztiaéval. S mennyit nyújt e hazaföld nélkülözhetlent s gazdagságot, hasznosat és szépet: ez a földrajzi anyag!

Freund Bernát.

Iskoláink a hadsegítés szolgálatában.

Bezárultak az iskolák kapui, a nevelés és oktatás hajlékai s bekövetkezett a nagy iskolai szünidő, hogy a 10 havi szellemi munka után a 2 havi vakáció a testi felüdülésre és meg-

erősödésre szolgáljon, amellyel azután újult erővel és kedvvel lássanak hozzá a tanulósegregék tanítómestereik vezetése és irányítása mellett a továbbképzési munkához, a szellemi és erkölcsi javak gyűjtéséhez.

A vakáció tehát a szellemi fáradság után pihenőül szolgál az iskolák látogatóinak, mely pihenés azonban korántsem érhető úgy, hogy az tétlenségből álljon, mert hiszen a tétlenség úgy az egészségre, mint az erkölcsökre kártékony hatással szokott lenni, hanem a nyári vakációt is kell hogy az ifjúság, ha nem is annyira szellemi foglalkozással, mint inkább a testet edző tevékenységgel eltöltse. A tisztán játékkal való időtöltést sem tekinthetjük a gyermekek nézve előnyösnek, s az egyre fokozódó megélhetési nehézségek egyenesen arra terelik a szülőket, hogy az időnek minél értékeesebb felhasználása érdekében fiaikat, leányaikat a hasznos tevékenységre irányítsák, őket szellemi és fizikai erejükhöz képest való elfoglaltatás által a munkára szoktassák, neveljék.

Általánosan ismert példaszó, hogy munkára kell nevelni a gyermeket, hogy majdan boldog és megelégedett életet élhessen, s a munkára való nevelés pedig csak munkával lehetséges. A szellemi munka mellett nem kevésbé fontos szerep jut a testi munkának, különösen a jelen alkalommal, midőn a mezőgazdasági munkák elvégzése céljából minden felhasználható munkacélra van szükség, úgy hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszterünk rendeletileg hívta fel az iskolák igazgatóit, hogy a munkaerőnek háború folytán beállott hiányában a gazdasági munkák ellátása céljából buzdítsák az ifjúságot a nemes munkában való részvételre. A jelen rendkívüli viszonyok rendkívüli kötelezéseket is rónak mindannyiunkra s az ifjúságra is, s látjuk azt, hogy az előállott szükségéből az értelmi pályára készülő ifjúságtól is elvárja a haza, hogy testi erőt igénylő munkát végezzen. A vall- és közokt.-ü. miniszternek egy korábbi rendelete arra is felhívta a falusi és városi tanulóifjúságot, hogy a mezőgazdasági, illetőleg főleg konyhakerti növényeknek a kellő mennyiségben való termesztése szempontjából a művelésre nem használt és rendelkezésre bocsátható alkalmas iskolai vagy községi területeket tanítóik vezetése mellett vegye megmunkálás alá, mely munkák végzésére a tanulókból azok számához képest csoportok alakítandók. Hogy pedig miniszterünk mennyire súlyt helyez ezen rendelkezés végrehajtására, az abból is kitűnik, hogy a termelés eredményéről részletes adatokat is kíván, mely adatokat a népoktatási intézeteknek kir. tanfelügyelőségükhöz kell bejelenteniük.

Fölöttébb jelentős tevékenységet vár a kormány a mostani nagy szünidőben a tanulóifjúságtól a szederlevél, valamint a gyógynövények gyűjtése által. Miként ismeretes a vármegye tanfőnöke előtt, a hadseregnek nagymennyiségű szederlevesre van szüksége, mely kitűnő teapótló anyagul szolgál; s ugyancsak jelentékeny szükségletet képezik a gyógynövények, melyek nagy részének most van a szedési ideje, midőn a szederlevesek gyűjtése is eszközölhető. Ezen munkák végzése a tanulóifjúságra vár, kik tanítóik vezetése mellett kétségtelenül szívesen elvégzik a kirándulással járó, tehát szórakozással egybekötött hazafias munkát. S nemde, főleg a tanítóságtól függ a sikeres eredmény, mert kellő felvilágosítás és tájékoztatás esetén a falusi lakosság szívesen adja egyszer-másszor gyermekét, hogy játsszi módon elvégezhető szederlevesgyűjtést, valamint gyógynövény-gyűjtést és az azzal járó munkákat

teljesítsen. Tanítóinkra és tanítónőinkre hárul pedig azon kötelesség, hogy mindazon tevékenység, melyet a hon a gyermekektől elvár, ne hanyagoltassék el, hanem minden alkalom megragadtassék annak végzésére. A vakáció folyamán tehát minden lehető alkalommal a hozzánk szegődő kisebb-nagyobb gyermek-csoporttal végeztessük a szeder-cserjelevél-, valamint a gyógynövény-gyűjtést s a gyűjtött mennyiségek szárítását. A gyógynövényekből rendelkezésre álló kellő mennyiségeket esetről-esetre a honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatalához Budapest, V., Akadémia-utca 17. sz. címen kell küldeni, mely szállítás postán és vasúton díjmentes. A gyűjtött szeder-cserjelevél-mennyiség pedig további intézkedésig megőrzendő.

Itt az alkalom tehát, hogy a tanulmányi részét az ismertett munkákból, melyeket szívesen is fog végezni, ha megtudja, hogy azt saját hazája kívánja és várja tőle.

A tanítóknak és tanítónőknek pedig kötelességét képezi a kellő útmutatás, felvilágosítás, irányítás és vezetés.

Meg vagyunk róla győződve, hogy kartársaink nem fogják elhanyagolni a fentebb ismertett munkákat, azokkal minél nagyobb sikereket fognak igyekezni felmutatni s a kir. tanfelügyelőséget kötelességszerűleg esetről-esetre sietni fognak tájékoztatni az elért eredményről. hogy ezáltal is beigazolják, hogy amint a hadban lévő kartársaik, ők is ugyanazon buzgalommal végzik a reájuk háruló és közzségi tevékenység képező munkát

Wick Gyula.

□□ Egyesületi élet. □□

Meghívó.

Az eperjesi Tanítók Háza felügyelő bizottsága folyó évi július hó 24-ikén délelőtt 11 órakor a Tanítók Háza nagytermében

GYŰLÉST

tart, melyre a bizottság összes helybeli és vidéki tagjai ezennel meghívtnak.

A gyűlés tárgysorozata:

1. A jövő tanévre felvételek eszközzése.
2. Költségvetés az 1916/17. tanévre.
3. Számadás az 1915/16. tanévről.
4. A Tanítók Háza pénztárosának jelentése.
5. Indítványok.

Eperjes, 1916. július hó 5.

Wick Gyula s. k.,
felügyelőbizottsági jegyző.

Szabó Elemér s. k.,
felügyelőbizottsági elnök.

Külön meghívók nem küldetnek szét.

Körlevelek.

2129—1916. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye összes népoktatási intézeteinek helyi hatóságaihoz, valamint tanerőikhez.

A vall.- és közokt.-ü. m. kir. miniszter úr f. évi június hó 21-ikén 6812. eln. szám alatt hozzám a következő rendeletet intézte:

„A papír és irodaszerek gyártásában előállott nagymérvű csökkenés, valamint a papírárnak tekintélyes emelkedése e cikkek felhasználásánál a legnagyobb takarékoságot tesz szükségessé. E célból az összes felterjesztések, valamint a hatóságok és intézetek egymás között történő iratváltásai — amennyiben a szöveg megengedi — félíven történjenek. Alsóbb hatóságok, intézetek vagy magánosok felterjesztéseinek, illetőleg beadványainak véleményezésénél, az utóbbi szöveg magára az eredeti iratra vezendő. Több egyidejűleg intézendő felterjesztésnél a lehetőség szerint egy boríték használandó, melyen a benne foglalt felterjesztések hivatalos számai egyenként megjelölendők. Hasonló eljárás alkalmazandó az egyes hatóságok és intézetek többrendbeli iratváltásainál is. Belső fogalmazási célokra a régi blanketták, az esetleg meg nem felelő szövegezésük kijavításával szintén felhasználandók. Iskoláknál, tanintézeteknél az irkák használata terén a takarékoság hasonlóképpen szem előtt tartandó. Elemi iskoláknál az irkák helyett lehetőség szerint palatáblák használandók. A füzetekben az egyes iskolai vagy házi feladatok nem új oldalon, hanem folytatódóan kezdendők el, szintúgy felsőbb osztályba való lépés után a megelőző tanévből irkák is tovább használandók. A kijavított dolgozatoknak újból való leiratása (tisztázása) feltétlenül elhagyandó.

Felhívom a Címet, hogy a hivatalába tartozó tisztviselőket és egyéb személyzetet, illetőleg a hatáskörébe tartozó iskolák, intézetek tanerőit a fentiek értelmében való eljárásra s általában a papír s írószerekkel való takarékoskodásra utasítsa és annak betartását ellenőrizze.”

Miről Címet tudomás és megfelelő alkalmazkodás végett értesítem.

Eperjes, 1916. július 1.

Szabó Elemér s. k.,
kir. tanfelügyelő.

2181—1916. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvármegye területén működő valamennyi állami és községi elemi iskola igazgatójához, tanítójához és tanítónőjéhez.

A vall.- és közokt.-ü. m. kir. miniszter úr f. évi június hó 23-ikén 76,745—1916., VII/c. sz. alatt hozzám a következő rendeletet intézte:

„A munkába járó anyák gondozás nélkül maradt gyermekeinek védelmére a m. kir. belügyminiszter úr f. évi június hó 8-ikén 72,078. sz. alatt valamennyi törvényhatóság közönségéhez intézett körrendeletében elrendelte, hogy minden törvényhatóság területén az ott működő jótékony egyesületek, intézetek és a társadalom arra illetékes tényezőinek bevonásával napközi otthonok szerveztesse. A belügyminiszter úrnak ez a nagyfontosságú rendelkezése nem hagyja figyelmen kívül az elemi népiskolákat és azok tanítószemélyzetét sem. Ezért tekintettel azokra a nagy érdekekre, amelyek a szóban levő napközi otthonok létesítéséhez és helyes működéséhez fűződnek, felhívom Címet, gondoskodjék róla, hogy az állami és községi elemi népiskolák helyiségei akár egészen, akár részben, amint ezt a szükség kívánja, az ilyen napközi otthon részére átengedessenek mindenütt ott, ahol a napközi otthon elhelyezése másképpen megfelelően biztosítható nem volna. A szükséges helyiségek átengedése e célra a nagy szünidő tartamára, illetőleg a szorgalmi idő beálltaig történjék, azzal a megjegyzéssel, hogy az átengedett helyiségek az iskolai év megkezdése előtt még oly időben adandók vissza, hogy azokban a szükséges tisztogatást a tanítás megkezdésének hátráltatása nélkül lehessen foganatosítani.

A szervezett napközi otthonok vezetésére valószínűleg az elemi iskolák tanítónői, a tanítók feleségei vagy ezek családjainak felnőtt női tagjai fognak felkérteni. Ezért gondoskodjék a Tanfelügyelő úr arról is, hogy az állami és községi elemi népiskolai tanítók az ilyen megkeresésnek készségesen eleget tegyenek és a vállalt vezetést az illetők lelkiismeretesen teljesítsék. Az átengedett állami és községi elemi népiskolai helyiségekről kimutatás készítenendő és az f. évi szept. hó 15-ikéig ide felterjesztendő. Ebben a kimutatásban közölje a tanfelügyelő úr azt is, hogy a napközi otthont a tanítónő, vagy a tanító felesége vagy a tanítók családjainak valamely tagja vezette e.

Ez a körülmény annak idején a XX. számú kimutatásban is felemlítendő az illető tanítónál, hogy a segélyek kiosztásánál ez a szolgáltatási-készség és buzgóság méltányolható legyen.”

Miről Címet tudomás és mihez tartás végett azzal értesítem, hogy a rendeletben jelzett irányban kifejtett munkásságáról hozzám legkésőbb f. évi augusztus hó végéig jelentést tegyen.

Eperjes, 1916. július 3.

Szabó Elemér s. k.,
kir. tanfelügyelő.

2211—1916. sz. Sárosvármegye kir. tanfelügyelőjétől.

Sárosvárm. területén működő összes általános és gazdasági ismétlőiskolák, valamint iparostanonc-iskolák igazgatóihoz és tanerőikhez.

A vall.- és közokt.-ü. m. kir. miniszter úr f. évi június hó 26-ikén 51,760—1916., VII/e. sz. alatt hozzám a következő rendeletet intézte:

„A m. kir. földművelésügyi miniszter úr által a kertésztanulók képzésére és a kertészegédi képzésre vonatkozólag kiadott szabályzat 7. §-a értelmében minden kertésztanuló köteles az illető községben fennálló általános vagy gazdasági ismétlőiskolát, illetve az iparostanonc-iskolát látogatni és a kertészet összes ágainak alapvető magába foglaló „Kis kertész” című útmutatóból a képesítő vizsgára elkészülni.

Erről a Tanfelügyelő urat udomás és további eljárás végett oly felhívással értesítem, utasítsa a tankerületébe tartozó általános és gazdasági

ismétlőiskolák, valamint az iparostanonc-iskolák tanítóit, hogy a kertésztanulókat a „Kis kertész” kötelező használatára évről-évre, rendszerint már a beiratás alkalmával figyelmeztessék és egyúttal hozzák tudomásukra, hogy a szóban forgó útmutatót az Országos Magyar Kertészeti Egyesület díjtalanul bocsátja rendelkezésükre.”

Miről Címet tudomás és a felmerülő esetekben a rendelet értelmében való eljárás végett értesítem.

Eperjes, 1916. július 7.

Szabó Elemér s. k.,
kir. tanfelügyelő.

Hírek.

Határidő. Az áll. el. iskoláknál a jövő tanévben alkalmazandó női kézimunkatanítónőkről (óraadónőkről) és azok díjazásáról szóló XXII. sz. kimutatások augusztus 1-jéig terjesztendők be a vm. kir. tanfelügyelőséghez. Az áll. el. iskolák részéről még be nem terjesztett 1915/16. tanévi zárójelentések, továbbá az összes népoktatási intézetekre értelem az iskolai naplóról, hogy azok a háború következtében elvesztek e avagy megvannak — megfelelő jelentések, a postai hadibélyegegyűjtéséről a tanévvégi összefoglaló kimutatások — amely iskolák részéről még nem történt meg — most már azonnal beterjesztendők a kir. tanfelügyelőséghez. Ugyancsak ezen hivatalnak esetről-esetre teendő jelentés az iskolák részéről a hadsereg részére szükséges szeder-cserjelevelek és gyógynövények gyűjtéséről.

Nyugdíjaztatás. Vargovcsik István szentmihályfalvi r. kath. el. iskolai tanító, beigazolt munkaképtelenségére való tekintettel, f. é. szept. 1-jétől kezdődőleg véglegesen nyugdíjaztatott és részére a vall.- és közoktatás-ü. minisztérium által évi 1720 kor. nyugdíj utaltatott ki. Nevezett kartársunk tanképesítésének megszerzésétől kezdve 29 évig működött a tanítói pályán.

Állásról való lemondás. Dubovszky János budaméri ág. h. ev. iskolai tanító állásáról lemondott és pedig akként, hogy helyét szept. 1-jén hagyja el.

Tanító hadifogságban. Kerényi János kurimai róm. kath. el. isk. tanító még 1913. okt. 1-jén vonult be mint egyéves önkéntes tényleges katonai szolgálatra a 9-ik honvédelmi ezredhez. Nevezett tanító a bekövetkezett háború folytán katonai szolgálatban hadnaggyá lépett elő, majd háborús küzdelmeiben orosz fogságba jutott s jelenleg Nizsni-Nowgrodban van mint hadifogoly.

Bezárt óvoda. A kisszebeni polgármester az ottani kisdedóvodának hólyagoshimlőjárvány miatti bezáratását — a városi tisztviselő szakvéleménye alapján — elrendelte.

Államsegély és lakbérégyenérték. A vall.- és közokt.-ü. miniszter a tótrasszalviczai r. kath. kántori épületnek állami tanítói lakásul való felhasználása folytán az épület újjáépítése alkalmából Tót- és Magyarasszalvicza községek által felvett kölcsön törlesztésének részbeni fedezésére 700 kor. államsegélyt és egyidejűleg a szóalatti tanítói lakás béregyenértéke fejében évi 200 kor.-t engedélyezett.

Állami óvodák szükségleti összege. A vall.- és közokt.-ü. miniszter az állami óvodák dologi szükségleteit ezentúl a kir. tanfelügyelőség székhelyén levő kir. adóhivatalnál utalványozza s ezért az óvodák részére az illetékes kir. adóhivataloknál folyósított összegeket a folyó évi június hó végével beszüntette.

Tagdíj fizetések. Hromják József 4 kor., Bellovics Miklós 2 kor. 50 fill., Bellovics Miklósné 2 kor. 50 fill., Nemes Irma 2 kor. 50 fill., Scsavnitzky Margit 5 kor., Schönviczky Gyuláné 2 kor. 50 fill., Schimkó János 2 kor. 50 fill., Szigethy Ilona 5 kor., Repcsák József 5 kor., Patocska Johanna 7 kor. 50 fill., Chutkó Demeter 5 kor., Verespej János 7 kor. 50 fill., Szuchy Antal 5 kor., Malinovszky István 5 kor., Malinovszky Istvánné 5 kor., Maczej András 2 kor. 50 fill., Tóth Irma 7 kor. 50 fill., Fedor István 7 kor. 50 fill., Szánik Ernő 2 kor. 50 fill., Kassay Sarolta 2 kor. 50 fill., Bergstein Jakab 2 kor. 50 fill., Schmidt József 5 kor., Lessó Gyula 7 kor. 50 fill., Maczejkó Mátyás 14 kor., Szilárd Jolán 2 kor. 50 fill., Kopcsák Antónia 5 kor., Nagy Irén 2 kor. 50 fill., Mátrai Gizella 12 kor. 50 fill., Nemes Árpád 2 kor. 50 fill. Eperjes, 1916. júl. 3. Fleischmann Mór, sárosvármegyei ált. népnevelőegyesületi pénztáros.

iparostanonc-iskolák
lókat a «Kis kertész»
évre, rendszerint már
meztessék és egyúttal
a szóban forgó út-
var Kertészeti Egye-
ndelkezésükre.

a felmerülő esetekben
járás végett értesítem.

Szabó Elemér s. k.,
kir. tanfelügyelő.

k.

l. iskoláknál a jövő
bői kézimunkatanító-
azok díjazásáról szóló
gusztus 1-jeig terjesz-
telügyelőséghez. Az
ég be nem terjesztett
sek, továbbá az összes
ileg az iskolai naplók-
következtében elvesz-
megfelelő jelentések,
fjtéséről a tanfűvégi
— amely iskolák
t meg — most már
kir. tanfelügyelőség-
atálnak esetről-estre
részéről a hadsereg
erjelevelek és gyógy-

govcsik István szent-
olai tanító, beigazolt
tekintettel, f. é. szept.
gesen nyugdíjaztatott
ktatás-ü. minisztérium
j utaltatott ki Neve-
sének megszerzésétől
a tanítói pályán.

ondás. Dubovszky
skolai tanító állásáról
t, hogy helyét szept.

ban. Kerényi János
tanító még 1913. okt.
és önkéntes tényleges
onvédgyalogezredhez.
tkezett háború folytán
aggyá lépett elő, majd
osz fogságba jutott s
n van mint hadifogoly.

sszebeni polgármester
hólyagoshimlőjárvány
rosi tiszti orvos szak-
endelte.

lakbéregyénérték.
szter a tótraszlaviczai
állami tanítói lakásul
az épület újjáépítése
araszlavicza községek
lesztésének részbeni
egélyt és egyidejűleg
regyénértéke fejében
ett.

ükségleti összege.
szter az állami óvodák
l a kir. tanfelügyelőség
ivatalnál utalványozza
ére az illetékes kir.
t összegeket a folyó
zűntette.

romják József 4 kor.,
fill., Bellovics Miklósné
Irma 2 kor. 50 fill.,
Schönviczky Gyuláné
János 2 kor. 50 fill.,
epcsák József 5 kor.,
0 fill., Chutkó Demeter
kor. 50 fill., Szuchy
y István 5 kor., Mali-
Maczej András 2 kor.
50 fill., Fedor István
Ernö 2 kor. 50 fill.,
fill., Bergstein Jakab
József 5 kor., Lessó
zejkó Mátyás 14 kor.,
fill., Kopcsák Antónia
50 fill., Mátrai Gizella
Árpád 2 kor. 50 fill.
schmann Mór, sáros-
begyesületi pénztáros.

Nekrológ. Dr. Körtvélyessy Dezsőné szül. Kormos Matild július 14-ikén, rövid szenvedés után Eperjesen meghalt. Holttestét az ág. h. evang. egyház szertartása szerint áldják meg július 16-ikán d. e. 9 órakor. Halála őszinte mély részvétet váltott ki egész társadalmunkból, melynek egyik legkedveltebb s legszeretetre méltóbb tagja volt. Betegágya felett úgyszólván egész városunk napokon át virrasztott s imádkozott. És a kérelhetetlen sors mégis elragadta tőlünk. Férjét nehéz óráiban mélyeséges részvétünkkel vesszük körül. A mélyen süjtött család a következő gyászjelentést adta ki: „Vérző szívünk mélyeséges fájdalommal jelentjük drágánknak: Körtvélyessy Dezsőné sz. Kormos Matild úrnőnek július 14-ikén, élete virágában, 32-ik, boldog házasságának 11-ik évében, rövid szenvedés után bekövetkezett csendes elhűnytát. Kedvesünk földi maradványai vasárnap, július 16-ikán reggel 9 órakor fognak az ág. h. ev. egyház szertartásai szerint megáldatni. A szertartás végeztével a holttestet a csefalvi családi sírboltba szállítjuk, ahol d. u. 4 órakor helyezzük örök nyugalomra. Eperjes, 1916 július 14. Dr. Körtvélyessy Dezső, mint férj; Körtvélyessy Erzszi, Körtvélyessy Pali, Körtvélyessy Pista, Körtvélyessy Dini, gyermekek. Kormos Alfréd és neje sz. Lakatos Gizella, szülők. Kormos Pál, Kormos Jozefin, Balkay Béláné sz. Kormos Valéria, Kormos Gyula, testvérek. Körtvélyessy Béla, dr. Balkay Béla, sógorok.“

Halálozás. Glück Mór, Eperjes köztiszteletben állott polgára, életének 79. évében július 12-ikén meghalt. Az elhűnytnban dr. Gerényi Jónás, bártfai ügyvéd, Sárosvárm. tb. főügyésze édesatyját gyászolja.

Új joggyakornokok. A kassai kir. ítélőtábla elnöke Csatory János eperjesi joggyakornokot állásában véglegesítette, Kőszeghy Tibor, aki jelenleg mint 9-es honvéd Kassán katonai szolgálatot teljesít és Eckerdt Zoltán, aki mint tart. hadnagy most az eperjesi 3-as honvéd-tüzéreknel szolgál, végzett joghallgatókat pedig a kassai tábla kerületébe ideiglenes minőségben segélydíjas joggyakornokokká nevezte ki.

Öröm a kárvallott tisztviselőink között. Az Országos Hadseregélyző Bizottság, főispánunk előterjesztésére, az orosz betörés folytán károsult tisztviselők hatóságilag megállapított kárait — méltányolva a tisztviselők súlyos anyagi helyzetét s azt, hogy a háború által még súlyosabbá vált viszonyok között teljesítik kötelességüket —, megfelelő segély gyanánt a már adott 50,000 korona előlegén kívül még 597,048 K.-t utalt ki és küldött meg Bujanovics Gyula főispánnak. A segély kiosztása — mint értesülünk — e hó 15-ikén veszi kezdetét Bártfán és Felsővízközön, ahová a szükséges összegeket vármegyénk főispánja a mai napon vitte ki. A segélykiosztást Bártfa város és a bártfai járásra vonatkozólag Bornemisza Lajos országgy. képviselő, a határrendőrségnél Bánó Iván határrendőrségi tanácsos, a felsővízközi járásra vonatkozólag Szepesházy Imre országgy. képviselő, a girálti, eperjesi, héthársi és kisszebeni járásokra vonatkozólag pedig a járási főszolgabírák látják el. Tisztviselőink bizonyára hálás szívvel gondolnak azokra, akik a tisztviselőket a mai nehéz viszonyok között ily jelentékeny segélyekben részesítették és ezzel anyagi helyzetükön könnyítettek. A tisztviselői károk a következőképpen oszlanak meg: Bártfa városban 162,259 kor., a bártfai járásban 97,606 kor., a felsővízközi járásban 186,179 kor., a girálti járásban 92,188 kor. s a határrendőrségnél 29,545 kor.; a fennmaradó összeg pedig a többi járásban levő tisztviselők között oszlik meg.

Dologi szükségleti pótlósszeg. A vall. és közokt.-ü. miniszter a bártfai áll. polg. fiú- és leányiskola 1915—1916. tanévi szükségleteinek részbeni fedezésére ezúttal 300 kor.-t engedélyezett.

9-es honvédek kitüntetése. Az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásának elismerésül a 2. osztályú ezüst vitézségi érmet adományozták Német István tizedesnek, Mihály Mihály szakaszvezetőnek, Varga János őrvezetőnek, Hornicsek Ferenc tartalékos zászlósnak, Dózsa Ferenc tartalékos hadapródnak, Kunsch Antal őrmesternek, Sapajti Imre, Gottfried Ferenc tizedesnek, Kamilla András honvédnek, Kakas István szakaszvezetőnek, Tóth Sámuel Pál, Kovács György őrmestereknek, Schwarz Béla, Krivácsy Gyula szakaszvezetőknek, Kosiba György őrmesternek, Papp József törzsőrmesternek, Paulik Jenő tizedesnek, Gergely Gyula honvédnek, Kinszky Sándor szakaszvezetőnek és Kelecsényi Lajos őrmesternek, a bronz vitézségi érmet Lengyel János őrvezetőnek, Setik Mátyás, Serke János honvédeknek, Piskolti Lajos őrvezetőnek, Kormos Ferenc, Borsi János, Baski Dániel, Klár Jakab, Ferencz János és Lepedő János honvédeknek, a 9. honvédgyalogezredben.

Helyreigazítás. Lapunk mult számának Hírek rovatában az «Elítelt hadseregszállítók» c. közleményünkbe szedési hiba csúszott be, amit ezennel helyesbítünk. Ungár Fülöpöt a Kúria döntése «ártatlanul» érte helyett úgy kellett volna lennie, hogy: *váratlanul*. **A nyomda vezetőség.**

Kitüntetett 67-esek. A legutóbbi nagy harcokban résztvevett 67-esek közül a következőket tüntették ki. I. oszt. vitézségi éremmel Turek József őrmester Sóbányáról, II. oszt. vitézségi éremmel Vala György szakaszvezető Eperjesről, bronz vitézségi éremmel Béres János tizedes Eperjes, Pataki János tizedes Kisszeben, Trencsényi József őrvezető Eperjes, Kuharik János Jakabfalváról.

Adomány. Kóts Ferenc pécsújfalvi áll. el. isk. igazgató-tanító a csalánszárak szállítása alkalmából felmerült költségeinek kiegyenlítésé-
képen a vall. és közokt.-ü. minisztériumtól kapott 1 koronát az eperjesi vakok intézetének adományozta.

«Elítelt hadseregszállítók» cím alatt b. lapjuk legutóbbi számának hírvonatában közzétett sajtóközlemény tartalma személyemet illetően némi helyreigazításra szorul, miért is a következő adatok és tények közlésére látom magam készítetve: A bíróság is megállapított tényállás ugyan az, hogy a katonai kincstárral kötött szerződés értelmében én kenyérszállításra vállalkoztam, a kenyérsütést pedig alvállalatba adtam. A kir. ügyészség ellenem a vádat *kizárólag* az alapon emelte, hogy az alvállalkozó működésének «ellenőrzését» elmulasztottam és így *gondatlanságot* tanúsítottam. A kassai kir. törvényszék felmentő ítéletet hozott, a kir. Kúria azonban kisebbfokú gondatlanság fennforgását vélte észlelhetőnek és ezért pénzbüntetésre ítelt. Semmiféle anyagi haszonra tehát nem törekedtem, reám nézve a gondatlanság ténye folytán ily haszon keletkezése vagy szerzése elvileg ki van zárva és a kir. Kúria ezt a tényt ítéletében meg is állapítja. Jóhiszeműségemet, a jogtalan haszon-szerzési szándék hiányát nem csupán a bíróság megállapított tényállás és cselekmény jogi minősítése, de az a tény is igazolja, hogy az eljárás alapjául szolgáló és a katonai kincstárral létesült szerződés joghatályában változatlanul fennáll. Ily tényállás mellett tehát egyéni becsületelem, kereskedői tisztességem semmiféle csorbát nem szenvedett. Egyébként megemlítenédnek tartom, hogy az alvállalkozó az ítélet ellen a katonai kincstár anyagi érdekének teljes megóvását igazoló új bizonyítékok alapján perújítással is élt! Tisztelettel Ungar Fülöp.

Orosz fogságból. Lukács Sándor bajorvágási tanító, hadapródjelölt, akinek jobbkarját vágták le az orosz fogságban, mint kicserélt rokkant hadifogoly hazaérkezett s egyik budapesti katonai kórházban van.

Sertéshúsárok megállapítása. SÁROSVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA legutóbbi számában közli a legmagasabb sertéshúsárakat és a sertézsírért, szalonnáért és egyéb termékekért követelhető legmagasabb árakat, amelyek a minisztérium 2249—1916. sz. rendeletével lettek megállapítva.

	A termelővel szemben nagyban	A fogyasztóval szemben kicsinyben
Olvasztott disznósír .. 100 kg.	852,	1 kg. 10 kor.
Háj	760,	8 "
Vastag friss szalonna ..	760,	8 "
Sózott szalonna	—	7 "
Füstölt és paprikás szalonna	—	8 "
Abált, főzött csemege-szalonna	—	9 "
Friss sertéshús szalonnával, félsertésenként ..	650,	— "
Friss sertéshús szalonna nélkül, kimérve	—	6 "
Füst. sertéshús, nyersen ..	—	7 "
Füstölt sertéshús, főzve ..	—	8 "
Füstölt sonka nyersen, egészben	—	8 "
Füstölt sonka főzve, csont nélkül, kimérve	—	10 "
Füstölt főtt-sonka főlszeletelve	—	12 "
Kolbász nyersen	—	6 "
Kolbász füstölve	—	8 "
Hurka	—	2 "
Különféle vegyes felvágottak	—	8 "
Disznósajt	—	6 "
Nyári szalámi	—	9 "
Tepertő	—	4 "
Virslí, 5-dekás, párja ..	—	30 fill.

A «Vasárnapi Ujság» július 9-iki számában kiváló érdekességű képek vannak az olasz harctérről, az angol-francia offenzíva színhelyéről. Conrad Gyula festőművész néhány művészi harctéri képet rajzolt. Egy cikk, képpel, Joffre hadvezéri egyéniségét méltatja. Egy sorozat kép az Erzsébet királyné-émlékmű első díjat nyert pályaterveit mutatja be. Szépirodalmi olvasmányok: Havas Alisz és Walter Bloem regénye, Szöllösi Zsigmond tárcája. Egyéb közlemények: Dalmady Győző és Zemplén Győző arcképei s a rendes heti rovatok: a háború napjai, Irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálozás stb. A VASÁRNAPI UJSÁG előfizetési ára negyedévre 5 kor., a VILÁGKRÓNIKÁ-val együtt 6 korona. Megrendelhető a VASÁRNAPI UJSÁG kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.). Ugyanitt megrendelhető a KÉPES NÉPLAP, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fill.

Iskolásgyermek jótékonyisága. Az eperjesi neol. izr. hitközség elemi iskolájában tartott évvizsga alkalmával dr. Propper Adolf és Lichtig Elek-féle alapítványok 29 kor. kamatával Eichenbaum Béla, Erős Margit, Gerő Flóra, Groszmann Miklós és Reichard Kató IV. oszt. tanulók jutalmaztattak meg, kik azonban önként lemondtak e jutalomdíjakról a harctéren elesett hős tanítók árvái javára. A jószívű tanulók kívánságát teljesítve, az iskola igazgatója az összegből 10 koronát a vm. kir. tanfelügyelőségnek adott át oly kéréssel, hogy az a sárosvármegyei tanítói hadiárvának juttatassék. Vármegyénk kir. tanfelügyelője ez összeget Rusznák Lőrinc hősi halált halt kendei r. kath. el. isk. tanító árváinak juttatta. A harctéren hősiileg elhűnyt nevezett tanító öt kiskorú gyermeket hagyott hátra.

Adományok a vakoknak. Az elmúlt héten a Vakok Eperjesi intézetének H. E. 10 koronát, özv. Bodnár Józsefné pedig 2 koronát adományoztak. Fogadják érte a vak növendékek hálás köszönetét!

Lóvásár Eperjesen. Július 17-ikén reggel 8 órakor katonai bizottság jön Eperjesre, hogy a katonaság részére lovakat szabadkézből vásároljon. Aki lovait eladni akarja, az nevezett időben lovaival jelenjék meg a vásártéren, ahol alkú esetén a ló árát nyomban készpénzben megkapja.

A sárosvármegyei hadiárva alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1916. július 10-ikéig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	9453.04
Soltész Ede pécsújfalusi r. k. plébános..	30.-
Mankovits Kornél feketekúti g.k. esperes	10.-
Mankovits Kornélné	5.-
Mankovits Erzsé	5.-
Feketekúti g.k. hívek Péter s Pál-napi oferája	35.40
Kormosi g.k. hívek János-napi oferája..	26.38
Id. Rusznák Pál györgyösi g.k. esperes gyűjtése	28.60
Leukanics Emil csécsi g.k. lelkész gyűjt.	35.64
Vetter Sándor ladomérvágásai körjegyző gyűjtése	16.33
Ifj. Kendrovsky Alajos résói g. k. lelkész gyűjtése	86.10
Sallay Mátyás szentkereszti r. k. lelkész gyűjtése	127.80
Bihary Emánuel bártfai g. k. c. kanonok adománya	15.-
Bihary Emánuel g. k. c. kanonok gyűjt.	34.70
Koscs Antal kismedvesi g. kath. lelkész adománya	5.-
Koscs Antalné adománya	5.-
Kismedvesi g. k. hívek adománya	4.82
Alsóhímesi g. k. hívek adománya	5.30
Vojtovich István mátéi g. k. lelkész gyűjt.	48.-
Eperjesi kir. tanfelügyelőség gyűjtése	30.-
Rainer Vilmos tarcaszentpéteri r. kath. lelkész gyűjtése	100.-
Prokopovics János bajori r. k. lelkész gyűjtése	62.-

Összesen: 10,171.20

A fennebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért — a hadiárva nevében — hálás köszönetet mondok. Eperjes, 1916. július 11. Dr. *Máriássy Béla*, vm. árvasz. elnök.

Helyreállítási költség engedélyezése. A vall- és közokt.-ü. miniszter az eperjesi áll. tanítónőképző-intézet helyiségeinek az elhelyezve volt katonai kórház kitelepítése után szükséges fertőtlenítése, illetőleg helyreállítása költségeire, valamint az intézeti internátus megnyitásával kapcsolatosan felmerülő költségekre a megállapított költségelírásoknak megfelelően szükséges összeget (26,936 kor. 19 fill.-t) engedélyezett.

A felmentettek bevonulása. A 11,200. sz. honvédelmi miniszteri rendelet értelmében a honvéd-kerületi és katonai parancsnokságok által felmentett egyének csak felmentésük lejártakor tartoznak bevonulni s felmentésük meghosszabbítását az említett parancsnokságokhoz közvetlenül benyújtandó folyamodvánnyal bevonulásuk előtt is kérhetik. A felmentés meghosszabbításának szükségét a községi előjáróság, illetőleg a városi polgármester által kiállított bizonyítvánnyal kell igazolni. Azok, kik felmentésük meghosszabbításáról értesítést nem kaptak, felmentésük lejártakor okvetlenül bevonulni tartoznak.

Állami el. iskolák dologi szükségleti összege. A vall- és közokt.-ü. minisztérium korábbi rendelkezése értelmében tudvalevőleg az áll. el. iskolák költségvetési és számadási éve a folyó évtől kezdve, az 1913. évi XXVI. t.-c. intézkedéseinek megfelelőleg, minden év július hó 1-jétől a következő év június hó végéig terjedő egyévi időszakban állapított meg. A költségvetési évek ezen megváltoztatása azonban az iskolai helyes gazdálkodást nem hátráltatja, mivel a költségvetés szerint megállapított évi ellátmány felerésze már július hóban felvehető s így a felmerülő iskolai kiadások a nyár folyamán is akadálytalanul teljesíthetők.

Értesítés. A kassai keresk. és iparkamara felhívja az érdekltség figyelmét arra, hogy a csontkereskedelem a csontközpont megalakulásával törvényes korlátozást nyert s minden érdekelt köteles készleteit a csontközpontnak vételre felajánlani. A felajánláshoz szükséges űrlapokat a kassai keresk. és iparkamara kérésére díjtalanul rendelkezésre bocsátja.

Sikerült pisztrángtenyésztést mutatott be az Eperjesi Halásztársulat július 8-ikán Sebesváralján, hová évégett társaskirándulást rendezett dr. *Dobay Zsigmond* megyei főügyész, halásztársulati elnök. A kiránduláson 18 tag jelent meg és az eddig szigorúan tilalmazott helyen 68 drb két éves szivárványpisztrángot fogtak a tagok. Az egyes pisztrángok két év alatt 26 cm. nagyságra nőttek, mi legbiztosabb jele annak, hogy vizeink a pisztrángtenyésztésre is nagyon alkalmasak. Sebesváralján eddig semiféle hal sem volt s az 1913. évben alakult Eperjesi Halásztársulat úgy itt, mint a szigordi Delna patakban saját költőházában nevelt pisztrángivadékaival ezen két patakot benépesítette. Ezáltal a Szekcső és Tarca folyók is idővel pisztrángfolyókká válhatnak, amint ott már most is akad elvétve néhány lesodort pisztráng. Örvendetes dolog, hogy megyénkben az eddig teljesen elhanyagolt halállományt az Eperjesi Halásztársulat ily szép eredménnyel megnevesítette, és kívánatos volna, hogy Sárosvármegye összes vizei, így különösen az Eperjes szomszédságában levő és pisztrángtenyésztésre egész folyásában kiválóan alkalmas Svinka patak is az Eperjesi Halásztársulat önzetlen kezelésébe jutna. Július 15-ikén Szigordra fog a Halásztársulat kirándulni.

A «*Wiener Mode*» c. divatlapból már megjelent a második júliusi füzet. Egyebek között fiatal művésznők érdekes divatruhavázlatait hozza, mint az őszi divat hírnökeit, azok kívül máris mintákat ősziruhákhoz, melyek kellemes egyszerűségükkel hatnak s az idők szelleméhez illeszkednek. E füzet a művészi kézimunkákon kívül tartalmaz még kötött előtetteket, melyek különböző tárgyaknál célszerűen felhasználhatók. Folytatólagos magyarázatok a ruhamosáskor előforduló javítgatásokhoz. A szakácskodási rész, valamint célszerű tanácsok háztartási dolgokhoz, mint mindig, most is elsőrendűek. Az irodalmi rovatban ezúttal ismét jellegzetes szemelvényt találunk Peter Altenberg bécsi költő poémáiból. A *WIENER MODE* előfizethető negyedévre 5 korona áron minden könyvkereskedésben vagy a kiadóhivatalban: Wien VI, Gumpendorferstrasse 87.

Kis okok, súlyos következmények. Ez a közmondás válik be leggyakrabban a csecsemő táplálásánál, mert a legcsekélyebb mulasztás a gyermek táplálása körül annak életét veszélyezteti. A gondos anya tehát kedvencének csakis egy rég bevált, megbízható készítményt adjon, mint például Nestlé-féle gyermeklisztet, mely a gyermekek kedvelt táplálékát képezi,

azt nagyon jól tűri és könnyen emésztik. Tanulságos könyvecskét a gyermek ápolásáról, valamint próbadozokat díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I, Biberstrasse 321.

A madarak és fák napjáról szóló évkönyv. Az Országos Állatvédő-egyesület kiadásában megjelent a Madarak és Fák napjának az elmúlt 1915. évben történt megtartásáról szóló évkönyv. Részletesen van benne ismertetve vármegyénkint az iskolák által a madarak és fák napjának megtartása. A 9¹/₄ íves könyv 7002 iskola jelentéséről és 120 hatósági körlevélről számol be. Az évkönyvet *Fodor Árpád* tanár, egyesületi főtitkár szerkesztette. Az áttekinthető összeállításból teljes képet szerezhetünk a múlt tanévben a madarak és fák napjának széles e hazában való általános felkarolásáról és érdekes változatosságban történt megtartásáról, miből megállapíthatjuk azt, hogy az állatok és növények gondozásának, ápolásának a gyermeki lélekbe való minél hatékonyabb bevétele céljából, a madarak és fák napjának az iskolákban való megtartása immár általánossá vált s a szép és nemes intézmény szerte az országban gyökeret vert. Kiemeljük még az évkönyvből, hogy benne két mintaelőadást találunk a madarak és fák napjára s «A fészekodvak ügye a háborúban» című cikk felette figyelemreméltó tudnivalókat tartalmaz a madárvédelem érdekében. Megkapja az évkönyvet minden iskola, mely az ünnepély megtartásáról szóló jelentését annak idején beküldötte. Az évkönyv a madarak és fák napjának vármegyénk iskoláiban a múlt évben történt megtartását a következőképpen ismerteti: Sárosvármegye. Szabó Elemér kir. tanfelügyelő előterjesztésére a vármegye közgazgatási bizottsága 1915. április 26-ikán Szinyei Merse István főispán elnöklelte alatt tartott üléséből rendeletet adott ki, amelyben a napnak lehető ünnepélyes megtartására hívták fel az iskolákat. A jelentéseket *Mikó Imre* segéd-tanfelügyelő küldte be. A vármegye 282 iskolájából a hat évben 13, 52, 54, 98, 164 és 105 jelentés érkezett be. Együtt ünnepelt három csoportban hat iskola. Igen szépen ünnepeltek: Boroszló, Héthárs, Keczerkosztolány, Tótsóvár áll., Hernádszentistván, Eperjes róm. kath., Pétervágása ág. ev. iskoláiban és másutt. Külön fák napját tartottak: Sároskőszegen, Berzeviczén és Keczerkosztolányban. Nem ünnepeltek az évkönyvben felsorolt csillaggal jelzett iskolákban korai évvizsga, tanítóhiány és járványos betegség miatt. A madarakat etették Orkután, Keczerpeklénben, Radácson és Sósgyülvészen. Ez utóbbiban fészekodvakat is helyeztek el. Harapkón az ünnepély alkalmával a község úrbéresei 400 koronát adtak össze a magyar Vöröskereszt javára. Radácson a gyermekek hívek maradnak fogadalmukhoz, a madarak és fák kimelésére igen nagy gondot fordítanak. Eperjes róm. kath. iskolájának ünnepi évi a jórésben tótajkú közönség nagy lelki gyönyörűséggel hallgatta a gyermekeknek magyar nyelven előadott alkalmi szavatait és énekét. Radácson tanévközben sokszor esett szó a madárvédelemről. A Sárosvármegyei Állat- és Madárvédő-Egyesület *Agoston Károly* ny. tanár vezetése alatt működik.

Iskolásgyermekek a hadsereg javára. A most folyó háború az iskolásgyermekektől is közremunkálást kíván. Ugyanis hadseregünknek gyógynövények gyűjtésével és teapótló anyagot képező szederceszerejelekek gyűjtésével tehetnek szolgálatot a gyermekek. Kohn Dávid tapolyhanusfalvi izr. isk. tanító vezetésével a gyűjtés szorgalmasan folyik, úgy hogy van már szárított szederlevele, sőt bodzavirág-, valamint kamilla-teát már küldött is a hadsereg részére. Tudvalevőleg a gyógynövényekből a megfelelő készletek esetről-esetre a m. kir. honvédelmi minisztérium Hadsegélyző Hivatalához Budapest, V., Akadémia-utca 17. sz. a. küldendők.

Hadikölcsön-jegyzés. Vármegyénk tanító-ságának a IV-ik hadikölcsön jegyzése körül kifejtett buzgólkodásának méltatásaképpen folytatlagosan közöljük a következő adatokat: Özv. Kubányi Lajosné héthársi áll. el. iskolai igazgatótanító ezúttal hadikölcsönre 1500 koronát gyűjtött és ő maga pedig 100 koronát jegyzett a helyi postahivatalnál. Stávorszky Ferenc vargonyi g. kath. el. isk. tanító minden lehető elkövetett a hadikölcsön jegyzés eredményének növelése érdekében úgy, hogy a községben IV-ik hadikölcsönre jegyeztek összesen 30,000 koronát, részint a körjegyzőnél, részint a postán. Kapalla József kendei r. kath. lelkész és iskolaszéki elnök a községben ezúttal 4400 korona hadikölcsönt szerzett, míg ő maga is 1000 koronát jegyzett. Bánhegyi Jakab sósgyülvézi áll. isk. igazg.-tanító hadikölcsönre jegyzett 1000 koronát, s az iskola hatása alatt a község lakossága jegyzett 19,300 koronát. Spák Mihály csendes-pataki áll. isk. tanító közreműködése folytán a község lakosai Gürkó József berzeviczei körjegyzőnél 9800 koronát jegyeztek hadikölcsönre. Podszedly Mátyás budaméri r. kath. isk. tanító közreműködésére Sárosberettő és Budamér községekben összesen 9700 kor. hadikölcsön-jegyzés történt, míg ő maga ezúttal is 1000 koronát jegyzett. Gajdos Elemér terjékfalvi r. kath. el. isk. tanító hatása alatt a községben 900 kor. hadikölcsönt jegyeztek. Gajdos János palonczai áll. el. isk. igazg.-tanító buzgólkodásából a községben összesen 4100 kor. hadikölcsön-jegyzés történt, melyből Havrillay Béla körjegyző, áll. isk. gondnoksági elnök jegyzése 2000 korona, nevezett igazgató-tanító jegyzése 500 korona s Dezső nevű gimn. tanuló fiának ösztöndíjából eszközölt jegyzés 100 kor. A kisszebeni áll. el. iskolai tantestület tagjai tőlük telhetőleg szíves készséggel buzgólkodtak a hadikölcsön jegyzése körül, míg saját jegyzésük a következő: Szkurkay Manó isk. igazgató és neje jegyzése 2300 kor., Kozák Henriette áll. isk. tanító jegyzése 1000 kor., Becski Mihály áll. isk. tanító jegyzése 500 kor. és Sommer Ilona áll. óvónő jegyzése 200 kor. Pribulla János felsőodori g. kath. el. isk. tanító odaadó buzgólkodása mellett Felsőodor és a szomszédos községekben ez alkalommal 11,250 kor. hadikölcsön-jegyzés történt, melyhez járul még a tanítónak ezúttal is történt 1000 korona jegyzése. Köhler József tótsóvári áll. el. iskolai igazgató-tanító a IV-ik hadikölcsönre 2000 koronát jegyzett, míg rábeszélése következtében a községben 46,800 kor. jegyzés történt. Maczej András mátyáskai g. kath. el. isk. tanító buzdítására a községben 1000 korona hadikölcsönt jegyeztek. Kabos Miklós sztankahermányi r. kath. isk. tanító buzgólkodására a községben eszközölt hadikölcsön-jegyzés összege 900 kor., melyhez járul még a tanító 100 kor. jegyzése. Kiszely Lajos harsági áll. el. isk. tanító utánjárására a lakosság 1200 koronát jegyzett, míg a tanító jegyzése 300 korona. Chutkó Demeter kurói g. kath. isk. tanító a községben 1200 korona hadikölcsön-jegyzést tudott keresztülvinni, bár a község lakossága a háború következtében sokat szenvedett, ami a lakosságot anyagilag rendkívül megviselte. Zaffán Tamás lemesi áll. isk. igazgató-tanítónak jelentékeny érdeme van abban, hogy az ottani körjegyzőségénél 11,700 korona hadikölcsön-jegyzés történt. Hatala Ferenc bártfaújfalvi r. kath. el. isk. tanító és Zsebráczy Géza esperes-plébános, iskolaszéki elnök buzdítására a községben mintegy 12,000 kor. hadikölcsön-jegyzés történt. Szabó István orkutai áll. el. isk. tanító közreműködése által az ottani kiskgazdák hadikölcsönre 17,100 koronát és a tanító 1000 koronát jegyzett. Fedák István keczerpálvágási áll. isk. tanító közreműködésével sikerült a községben mintegy 6500 kor. hadikölcsönt összehozni. Kaffan Andor boroszlói ill. tanító saját lakásukon is felkereste a pénzzel

rendelkező lakosokat, hogy meggyőzze őket a hadikölcsön-jegyzés előnyeiről s hogy fáradozása nem volt eredménytelen, kitűnik abból, hogy a község lakossága 25.000 koronát adott hadikölcsönre. Strasser Izabella tapolykomi r. kath. isk. tanító a község lakosságát buzdította, hogy a hadikölcsön-jegyzést a körjegyzőségénél elősegítse. Csékán István daróczi r. kath. isk. tanító buzdításának hatása alatt a község népe 20,000 korona hadikölcsönt adott át a postatakarékpénztárnál, míg a tanító saját jegyzése-képpen a jelzett helyen 1000 koronát adott át hadikölcsönre. Balcsikné Mártoncsik Margit tapolcsáni r. kath. isk. tanító közrehatásából a községben 11,000 korona hadikölcsön-jegyzés történt. Istvánik János sároskislvi r. kath. isk. tanító ösztönzésére a községben 3000 kor. hadikölcsönt jegyeztek. Mártoncsik Endre hernádszentistváni r. kath. isk. tanító minden adott alkalommal buzdította a község lakosait a hadikölcsön-jegyzésre, a szükséges tájékoztatások megadásával és a tudatlanságból eredő kétségek eloszlatásával, minek eredményeképpen a községben számosan vettek részt a hadikölcsön-jegyzésben. Kucsma Margit fintai r. kath. isk. tanító rábeszélése révén többen jegyeztek különböző összegű hadikölcsönöket, mely jegyzés eredménye összesen 10,600 korona. Kopinesz János hajtókai g. kath. isk. tanító közreműködésére a község népe 10,000 kor. hadikölcsönt jegyzett. Horváth Károly palocsai áll. isk. igazgató-tanító buzdítására a község kiskgazdái 8200 korona hadikölcsönt jegyeztek, míg nevezett igazgató jegyzése 500 korona. Komaniczky Pál istvándi g. kath. isk. tanító a maga részéről 100 koronát s a község lakossága 500 koronát jegyzett hadikölcsönként. Szeghő István radácsi áll. iskolai igazgató-tanító közreműködése következtében a lakosság egyes pénztintézeteknél jelentékenyebb összegű hadikölcsön-jegyzést tett. Bercsinszky József keczerpelkényi r. kath. isk. tanító felszólító buzdítására a község lakói a hadikölcsönhöz 20,000 koronával járultak. Schwartz Lajos tarczszentpéteri r. kath. isk. tanító úgy saját működése helyén, mint a szomszéd Mocsármány községben fejtett ki tevékenységet a hadikölcsön jegyzése érdekében, az ekként történt jegyzés eredménye kitesz 15 000 koronát. Uram Péter gombosszentgyörgyi áll. el. isk. tanítónak a hadikölcsön jegyzése körüli tevékenységének eredménye 4000 korona.

Steckenpferd- liliomtejszappan

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Elbe

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szappan ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való fölülmulhatatlanságáért. Ezernyi elismerővé! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ugyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 1 K 50 f-ért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertüzekben stb.

Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera liliomkrémje (80 fillér egy tubus) Kitűnő szer női kezek gondozására.

KÖZGAZDASÁG.

Aktuális közgazdasági hírek.

Jobb gabonaárak megállapításáról tartja magát a hír erősen. A munkaerő, a vetőmag, a beszállítás nagyobb költségét akarja hír szerint a kormány kellő figyelembe venni. A malmok őrlési díja azonban, melynél eddig is olyan jól kerestek a malmok, semmiesetre se fog emelkedni; sőt talán nem ártana, ha ennek a túlságos nyereséges díjnak a megfelelő leszállítását vennék fontolórra.

A csontföldolgozó-gyár is harmadfélszeresére emeli a tőkét. Egymillióra 100,000 koronáról. Mégis csak kellene valamit tenni az élelmezési iparon fölgazdagodók korlátok közé szorítására.

Rajtavesztenek a malmok a börze-játékon Tavaly, amikor csak a becsületes molnár-mesterségüket űzhatték s a hatóság szabta áron vehették csak a gabonát s adhatták el a lisztet, a 4 kor. 20 fillérenyi őrlési díjból, ami miatt annyira sírnak, 60—70% kamatozást értek el a tőkájük után. Hát nem jobb volna-e máskor is csak örölgetni és nem határidő-spekulációnkon veszíteni el azt, amit becsületes munkával megkeresnek?

Közvetítő nélkül adják a porosz állami bányák a szenet a fogyasztóknak s veszik a fát a fűrészekről, mert hát rájöttek, hogy sok kereskedő, aki semmit se tesz, csak a megrendeléseket továbbítja minden kockázat nélkül s költsége sincs, legfeljebb a postadíjra, akárhányszor 40%-ot nyert ezen a roppant «közgazdasági tevékenységen». Hejh, hajh! ha nálunk is úgy tennének, de sok minden másképpen lehetne.

Szövetkezeti tanfolyam volt május utolsó hetében a székesfővárosban, főként a lelkész-kedő papság részére. Az tagadhatatlan, hogy a szövetkezeti eszme ma már hatalmas tényező hazánk közgazdaságában, akár az Országos Központi Hitelszövetkezet harmadfélszer községi hitelszövetkezetét, akár a Hangya kétezer fogyasztási szövetkezetét tekintjük. A hadikölcsönök jegyzésében is azonnal a postatakarékpénztár után sorakozik a szövetkezetek által produkált eredmény. Csak helyeselni lehet tehát, bármilyen véleménye is legyen akárkinek a szövetkezetekről, ha tudományos és szakzerű ismereteket szerezhetnek azok, akik a szövetkezetek iránt eddigelé inkább műkedvelősködből érdeklődtek.

Budapesten lesz a Balkán szénkereskedelmi r.-t. üzletvezetősége. Az angol szén pótlására a Balkánra menő porosz szén átrakására Budapest bizonyult a legcélszerűbbnek. Idáig vasúton s innen hajón szállítva 9—18 koronával kevesebbe kerül egy vasúti kocsiakomomány, mint akkor, ha ezt az átrakást pl. Béc-ben csinálták volna meg. Persze, ami a szénre bebizonyosodott, az egyéb árunál is alighanem éppen úgy lesz. S ha a sok ezer vasúti kocsi rugó nagytömegű szén átrakó-berendezései itt készülnek el, úgy már sokkal könnyebb lesz más cikkek átrakását idevonzani.

Ötszázmillió bevételzaporodást remél a kormány csak a szeszadónövelésből, ebből közel kitélik a hadikölcsön egyhatodának a kamatja. A szeszadóemeléstől senkinek se fájt meg a feje; hisz csak az fizeti, aki akarja. Ezen a téren még bátran mehetne a kormány, ha nem volna érdekköszöletkezés, de remélhető, hogy az új javaslatok csakugyan olyan irányban keresik a megoldást, hogy ne károsítsanak semmi jogos érdeket. Ezt el kell ismerni minden tárgyilagos bírálókodvünk mellett is.

Az orosz föld kincsei — angol kézen. A háború kitörése óta Oroszországban nem kevesebb, mint 355 arany-, platina-, vas-, réztelep ment át az angolok tulajdonába. Az Uralban elektrolit-telepet létesítettek az angolok és amerikaiak. Közép-Szibériában pedig egy ércbányát, amelyért a németek a háború előtt négy millió rubelt ígértek, 340,000 rubelért szereztek meg az angolok; különböző bányaműveket nyolc millió rubel értékben engedték át az angoloknak, holott a németektől 30,000,000 rubelt kaphattak volna azokért annak idején. Az orosz termékeket és gyártmányokat szintén lehető legolcsóbb áron iparkodnak megszerezni, ami szintén csak azt bizonyítja, hogy Anglia szövetségstársának kizsákmányolása árán is hasznot akar húzni a háborúból. A tárgyilagosság kedvéért megjegyezzük azonban, hogy rekompenzációt is nyújt Anglia. Egy londoni múzeumban kiállítja az orosz ipar termékeit — az orosz ipar költségén. — Mind-ebből láthatjuk: hogy az angol más népek meg-rablásából táplálkozik, háborút mindig más népek vérével folytat, mert az angolok kapzsiságukkal és hatalmi vágyukkal biztosságban érzik magukat Londonban a háború minden szenvedése ellen.

Szénelosztó hivatal Németországban.

A háború folytán elmaradó angol szén pótlására tesz rendelkezéseket. Elsősorban a gázgyárakat látja el, mert ott lehet a szén leggazdaságosabban fölhasználni s a gázgyártás melléktermékeire a hadvezetőségnek is égető szüksége van.

Sz. L.

Felelős szerkesztő: Dvortsák Győző. Kiadótulajdonosok: Koós Ernő és Frigyes.

1844—1916. tkvi sz.

Árverési hirdetés.

Knapik Mihály orlóendréokai lakos végrehajtónak Szmracsányi József kisszebeni ügyvéd által ügyönökolt Kaskos Mihályné szül. Gucsmanovszki Anna-Gucsmanovszki János, Mihály, Pál és Zsuzsanna valamint özv. Gucsmanovszki Pálné sz. Kurucz Zsuzsanna orlóendréokai lakosok végrehajtást szenvedők ellen 805 kor. 1 fill. tőke és jár. erejéig indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság Klein Samu kisszebeni lakos utóajánlata következtében az 1908. XLI. t.-c. 27. §-a értelmében újabb árverést rendel el 805 kor. 1 fill. tőkekövetelés, ennek 1912. évi április hó 12. napjától járó 5% kamatai és 295 kor. 34 fill. megállapított per- és végrehajtási költség, valamint a csatlakozottak kimondott m. kir. államkincstárnak 152 kor. 88 fill. tőkekövetelés és járulékaiknak behajtása végett a kisszebeni kir. járásbírósg területén levő, Orlóendréoka községben fekvő s az orlóendréokai

1. 150. sz. tjkvben B. 3—7. sorszárok alatt foglalt jutalékára 990 koronában,

2. a 151. sz. tjkvben B. 7—11. sorszárok alatt foglalt jutalékra 440 koronában megállapított utóajánlati árban.

A telekkönyvi hatóság az árverésnek Orlóendréoka községhez tartozó utóajánlatára 1916. évi augusztus hó 3-ik napjának d. e. 9 óráját tűzi ki.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság Kisszebenben, 1916. évi június hó 27-ik napján.

Kochina s. k., kir. jbró.

◻ RINGLÓ ◻ és KAJSZINBARACK

kapható Grünfeld Hermanné gyümölcskereskedésében
Fő-utca 31. sz., az Emke-kávéházzal szemben.

Kisasszony

aki német, magyar levelezésben és könyvelésben jártas, azonnal felvétetik

Herbst Testvérek üzletében.

TEXTIL

az új erőpapirspárga
a legerősebb spárga

kiválóan alkalmas
szőlőkötéshez,
zsákkötéshez
és minden máshoz.

Gyártja:

Magyar Textilipar r.-t.
RÓZSAHEGY-FONÓGYÁR.

A hazáért elesett hőseink emlékére

az élő harcosoknak legszebb ajándéka:
egy 36 × 55 cm. nagyságú színes velour,
imitált posztóból készült

élethű kép.

Ára 10 korona. Bármilyen kis és civilfénykép után is rendelhető.

Mauks K. üzletében, Eperjes, Szebeni-út 2.

Kisebb katonai csoportképek is kaphatók.

FOGTECHNIKAI TEREM.

Fogsorokat és egyes fogakat, arany platina-koronát, híd munkát rágásra kifogástalanul használható, művészies és izléses kivitelben készítek; valamint

foghúzás, fogtömés
legjutányosabban.

LEFKOVITS IGNÁC - KASSA Fő-utca 65. :: I. emelet

vizsg. fogtechnikus, jó és szép munkáért a milleniumi országos kiállításon kitüntetve.

◻◻◻ **Kiadó** ◻◻◻
üzleti helyiség
szeptember 1-sejétől
Fő-utca 53. sz. házban.

HALTENBERGER BÉLA ◻ KASSA.

:: RUHAFESTŐ-, ::
VEGYTISZTÍTÓ- ÉS
GÖZMOSÓGYÁR.

■ ■
ÁTVÉTELI ÜZLET
EPERJESÉN FŐ-U.
23. SZÁM ALATT.

Amennyiben a gyár jelenleg
◻ is teljes üzemben van, ◻
ruhák, egyenruhák, függönyök stb.
most is a rendes módon
festetnek és tisztítanak.

Gallér- és kezelőtisztítás
a szokott szép kivitelben.

Gyászesetben ruhák festése feketére.

Ajánlunk azonnali szállításra a legjutányosabb napiárak mellett:

**gép-, henger- és autóolajat,
gépzsiradékot, kocsikenőcsöt**

és mindenféle gazdasági gépekhez szükséges kenőolajakat szavatolt jó minőségben.

WEISZ LIPÓT ÉS TÁRSA

disznózsír-, szalonna- és olajnagykereskedők BUDAPEST, IX., Hentes-utca 17. Sürgöny-
cím: WEISSEFETT Budapest. Interurban-telefon: József 14-50.

Elektrotechnikai

szakiskola

laboratoriummal és tan-
műhellyel összekötve.

Műszaki tanintézet az összes

elektrotechnika s gépépítészeti

részére mindazoknak, kik magukat elektrotechnikusoknak (gyári hivatalnok stb.) elméletileg és gyakorlatilag (2 évfolyam alatt) kiképeztetni akarják. :: :: :: Előkészíttség: 4 középiskola vagy polgári iskola.

Az igazgatóság: Pozsony, Széchenyi-utca, kívánatra prospektust, sorrendet stb. küld és felvilágosítással szívesen szolgál.

Csodás hatású arcszépítő és -finomító

A VILÁGHIRŰ FÖLDES-FÉLE

**MARGIT-
CRÈME ÉS
SZAPPAN**

a Margit-crème zsírtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. Ára 1.20 K.

A Földes-féle Margit-szappan pár nap alatt lemosza a szeplőket, májfoltokat és megszüntet minden bőrbajot. :: Ára 1.20 K.

Kapható minden gyógyszerárban, drogueriában és illatszerkereskedésben.

6 koronás rendeléseket bérmentve küld FÖLDES KELEMEN gyógyszerár Aradon.

Eerjesen Williger Pál, Kovaliczky Pál, Molitorisz István gyógyszerészeknél és Pálesch Árpád drogériájában kapható.